

DanmarKina

- 3** VAGTSKIFTE
I FOLKEREPUBLIKKEN
Nils Thostrup
- 8** DEN SIDSTE DRINK, ET MORD
– OG ET POLITISK FALD
Nils Thostrup
- 10** KINESISK BESØG
PÅ FREDERIKSBORG
Thomas Lyngby
- 15** KORT OG GODT
- 16** EN ANDERLEDES
FERIEDAG
Torben Brink
- 19** ENDELIG – KINA OG
NOBELPRISEN I LITTERATUR
Sidse Laugesen
- 22** DOBBELTSPECIALIST
I KINA
Michael Rudolph
- 22** FIRE ANMELDELSER
- 25** VDK NYT
- 32** SKÅL

Hvis man bygger noget, der er stort nok, har man skabt en seværdighed. Det lader til at have været parolen, da man anlagde en ny temapark på Hainan. Tag med på en tur til det imponerende resultat – det sker på side 16.

GIV ET BLAD

”At lære et sprog uden at lære om kulturen er kun at lære en mere effektiv måde at fornærme lokalbefolkningen på”.

Citatet læste jeg i bladet Kina og Vi, udgivet af Foreningen Norge-Kina. Det er en professor i kinesisk, der er citeret, og tak for det. For det sætter fingeren på det, som jeg synes, er Venskabsforbundet Danmark-Kinas eksistensberettigelse også anno 2012. Som forening er vi med til at give den alsidige oplysning – det kendskab – som er alfa og omega for at forholde sig til den virkelighed, der er Kinas. Den virkelighed, det bliver mere og mere nødvendigt, at man forholder sig kvalificeret til.

Sagt på en anden måde: Forståelse er så vigtig som nogensinde i vores forenings historie. Men vel at mærke præcis en forståelse baseret på et solidt fundament af viden. Det er det, vi skal; det er det, vi kan. Vi opfylder vores formål på mange måder, men vores flagskib sidder du med i hånden: Bladet Danmark-Kina, udgivet af foreningen i over fyrré år.

Vi udgiver det bedste kvalitetstidsskrift om Kina på dansk. Vi vægter en flot præsentation, sådant et blad må gerne være lækkert og godt layoutet, men det vigtigste er naturligtvis stoffet. Det kan være den seriøse og vidende artikel, men også den kuriøse eller slentrende historie, alt formidlet ud fra en dansk tilgang.

Det er netop et tidsskrifts kendetegn, at man kan blande kortene og levere det, som man ikke får andetsteds.

Som forening kan vi her i vores tresindstyvende år godt være stolte over og glade for det blad, vi udgiver. Gennem det er vi med til at give danskerne mulighed for at få en indsigt og blive klogere.

Du kan hjælpe os med at nå endnu længere ud. Hos os kan man ganske vist ikke ”Give en ged”. Men man kan ”Give et blad”, og dermed en gave, der varer længe. Tegn et gaveabonnement til en god ven, så sørger vi naturligvis for en fin pakke til at lægge under juletræet.

Julie Brink

PS Skulle alt det her have givet dig lyst til – også – at lære sproget, så er vi glade for nu at kunne udbyde et kursus, som vil give dig et grundkendskab til kinesisk. Se side 31.

Danmark-Kina udgives af
Venskabsforbundet Danmark-Kina
Vi modtager gerne indlæg til bladet.

Redaktion: Julie Brink (ansv.),
Torben Brink og Hans Jørgen Hinrup

Tryk: WERKs Grafiske Hus a/s, Aarhus

Venskabsforbundet Danmark-Kina (VDK)
”Foreningens formål er at fremme venskabet mellem det danske og det kinesiske folk ved at give alsidig oplysning om forholdene i Kina og ved at arbejde for at udvikle forbindelsen mellem de to lande. Foreningen er uafhængig af politiske og økonomiske interesser.”

**VDK blev stiftet i 1952,
og blandt foreningens aktiviteter er at:**

- arrangere møder, foredrag og events
- udgive bladet Danmark-Kina
- formidle abonnement på kinesiske tidsskrifter
- arrangere rejser til Kina for interessegrupper
- udleje skolekasser og udstillinger
- udvikle www.venskab-danmark-kina.dk

Kontingent pr. år:

Enkeltmedlemmer	275 kr.
Parmedlemmer	395 kr.
Pensionister og studerende	190 kr.
Kollektive medlemmer	950 kr.

Foreningens kontonummer: 9004 4575249200

Medlemmer får Danmark-Kina gratis.

Abonnement på bladet uden medlemskab koster 275 kr. om året.

Indmeldelse i foreningen eller tegning af abonnement kan ske ved henvendelse til VDK. Her kan man også rekvirere materiale om foreningen eller et prøvenummer af bladet.

Venskabsforbundet Danmark-Kina

**Marie Belows Vej 14
8200 Aarhus N**

**tlf.: 8623 1012
E-mail: vdk@mail.dk**

➔ *Kommentar af Nils Thostrup*

VAGTSKIFTE I FOLKEREPUBLIKKEN

Sådan ser det ud, når man spiller lidt med musklerne. Kinesiske overvågningsfartøjer patruljerer ved de omstridte Diaoyu øer.

Forskellene er til at tage og føle på.

Der skal i efteråret være valg i verdens to stærkeste nationer, USA og Kina, og det giver et blik ind i tilværelsens modsætninger.

Om det amerikanske valg har man siden det foregående vidst, at det finder sted tirsdag den 6. november, men om det bliver den siddende indehaver af embedet, Barack Obama, eller udfordrerens Mitt Romney, der til januar skal sværge ind som præsident, tilhører de gode gætteriers og bookmakernes verden, som tingene ser ud i skrivende stund.

Om det kinesiske valg har man længe kun vidst, at det skulle finde sted engang i løbet af efteråret, formentlig i oktober. Datoen den 8. november blev først offentliggjort her lige i sidste øjeblik. Til gengæld ved man, hvem der bliver valgt og fra marts næste år overtager posten som folkerrepublikkens præsident, nemlig den nuværende vicepræsident Xi Jinping, der så har ti år foran sig i embedet, om han ellers holder så længe.

Om det amerikanske valg ved man, at der er almindelig stemmeret, men at interessen for at bruge den ikke er overvældende – valg-

deltagelsen ligger normalt omkring de 50 pct. i modsætning til de 80-90 pct., der er normen på vore breddegrader.

Om det kinesiske valg ved man, at det er besluttet i en snæver kreds, men at det på den 18. kongres i Kinas Kommunistiske Parti bliver konfirmeret af de godt 2200 delegerede, der repræsenterer de ca. 80 millioner medlemmer af det enerådende parti.

SKÆBNEFÆLLESSKABET OG VERDEN

Når man i et tidsskrift som nærværende, der har Kina som hovedtema, blander det amerikanske valg ind i det kinesiske lederskifte, så har det den gode årsag, at de to nationers udvikling i et skæbnefællesskab er afgørende for udviklingen i resten af verden – militært og økonomisk er ingen stærkere end de to.

Skal man se det fra den kinesiske side, vil det ikke undre, hvis nogle i den kinesiske topledning ærgres sig over det tidsmæssige sammenfald mellem de to præsidentvalg. For det har betydet, at den amerikanske præsident og hans udenrigsminister Hillary Clinton har

skruet op for den politisk-militære retorik – måske for at dække over hjemlige manglende økonomiske resultater – og det har givet sig udtryk i en genoptagelse af den indæmningspolitik, som USA anvendte over for den gamle Sovjetunion, men denne gang rettet mod Kina.

Barack Obama har gjort meget ud af at forsikre, at Stillehavet er USA's "Mare Nostrum", vores hav, og at den militære tyngde vil blive lagt her – fra Californiens kyst til det sydkinesiske hav. Og Hillary Clinton har været på charmetur til Japan, Korea, de sydøstasiatiske lande, Indien, Centralasien og Mongoliet for at fortælle om USA's interesse i at være en modbalance til Kinas dominans i området.

Det har irriteret de kinesiske ledere, som på en og samme gang over for nabolandene vil berolige med, at man ikke har imperiale ambitioner, samtidig med at man står stejlt på sine rettigheder, når det gælder havgrænserne og ubeboede øer og rev, hvor interessen ud over stormagtsstolthed er de oliereserver, som havbunden gemmer.

Aktuelt er meningsfronterne her i efter-sommeren blevet trukket skarpt op mellem Japan og Kina om nogle øer i det østkinesiske hav – en affære, der begge steder har pisket en folkestemning op, og som i Kina har trukket den tidligere japanske imperialismefrem som skræmmebillede.

De kinesiske leders fornemmelse af, at USA går for tæt på, handler ikke bare om stormagtsfølelser, men at det for dem medvirker til at bortlede opmærksomheden fra det, der i deres optik burde være det væsentlige: At USA – og Europa – skulle se at få orden på økonomien, så hele verden kan blive trukket ud af det hul, som finanskrisen siden 2008 har gravet.

Den kinesiske holdning er naturligvis ikke affødt af almindelig medfølelse med den øvrige verden, men har en klar egoistisk baggrund: Hvis det kinesiske økonomiske lokomotiv skal blive ved med at køre, kan det selvfølgelig ikke nytte, at de mulige kunder på verdensmarkedet har lommesmarter. Det hele hænger sammen.

DE UNGE MÆND I TOPPEN

Og så tilbage til den 18. kongres i det kinesiske kommunistparti. Det er den sidste i præsident Hu Jintaos og ministerpræsident Wen Jiabaos regeringsperiode, som blev indvarslet for ti år siden, da den daværende præsident Jiang Zemin trådte tilbage. Det var det første planlagte og velordnede lederskifte i

folkerepublikkens historie, og det kommende er planlagt til at forløbe lige så gnidningsløst. Det gør det så – men med støj i kulissen omkring den detroniserede Chongqing-partichef Bo Xilai og hans morddømte hustru Gu Kailai, som der fortælles om i en separat artikel.

Formelt er det sådan, at valget på partikongressen handler om generalsekretærposten – partiets øverste leder – men den hænger sammen med præsidentposten. Partiet udpeger også, hvem der som ministerpræsident skal være regeringschef. Og da Xi Jinping og Li Keqiang, den gang 54 og 52 år, på partikongressen for fem år siden blev udpeget til politibureauets stående udvalg på ni medlemmer, lå det i kortene, at de udgjorde den næste generation.

Det stående udvalg er det egentlige magtcentrum i Kina. Hvad der besluttes her, det er lov. Der var gætterier om, hvem som skulle være hvad af de to unge – unge set med kinesiske øjne – nye medlemmer, men det fornemste lod faldt på Xi Jinping.

Det blev bekræftet, da han senere blev valgt som næstformand i partiets militærkommission – den, der bestemmer, hvilken vej geværene og kanonerne i Folkets Befrielseshær skal vende. Han har således her og som vicepræsident været tæt på Hu Jintao, mens økonomien Li Keqiang som viceministerpræsident har været i mesterlære hos ministerpræsident Wen Jiabao.

DE GODE SPØRGSMÅL

Topleddelsen har været samlet til en traditionel august-komsammen i badebyen Beidahe øst for Beijing for at lægge de sidste brikker til partikongressen, men der er blevet holdt tæt omkring drøftelserne, så hvad man skal lægge mærke til, når kongressen går i gang, er bl.a. følgende:

- ★ Hvem bliver de nye medlemmer af politibureauets stående udvalg – og hvad repræsenterer de? Kinas Kommunistiske Parti er lige så fragmenteret som noget dansk Folketing:
 - Der er benhårde maoister, som ønsker sig tilbage til gamle dage – men de er en absolut minoritet.
 - Der er reform-maoister, som accepterer, at samfundet er forandret, men gerne vil holde på nogle af de politiske idealer fra Mao-tiden.

- Der er de moderate, som hælder lidt til den ene side, lidt til den anden, men først og fremmest er pragmatiske og stabilitetssøgende.

- Der er de økonomiske reformister, som går ind for en fortsættelse af liberalisering og privatisering af finans- og erhvervsliv.

- Og så er der de reformister, som er enige i det økonomiske sigte, men som også tør tale om politiske reformer – uden dog at gå så vidt, som at kommunistpartiet skal opgave sit lederskab.

★ Hvor mange stemmer på hvem – og hvor mange undlader at stemme på hvilken kandidat? De tal vil fortælle noget om stemningen i partiet på lokalt hold og bidrage med streger til billedet af, hvor stærke de enkelte fløje i partiet er.

★ Hvad bliver kongressens – eller ledernes – svar på verdens økonomiske krise, som retter sig indad mod kinesiske interesser i dobbelt forstand: Varerne hober sig op hos de kinesiske producenter som følge af svigtende afsætning på verdensmarkedet. Det rammer den nationale økonomi og dermed regeringens muligheder for at skabe den indkomstudjævning, som er nødvendig, hvis voksende social utilfredshed ikke skal blive til alvorlig uro. I den forbindelse: Hvordan tackler centralregeringen specielt de østlige velstående provinders lyst til at være sig selv nok og køre deres eget løb – når behovet er, at også den vestlige del af landet bliver udviklet.

★ Hvad bliver svaret på den langsigtede udfordring, som Kina i stil med den vestlige verden står over for: At der bliver færre og færre yngre til økonomisk at forsørge flere og flere ældre. Et barns-politikken, der nu har omkring 30 år på bagen, har været med til at muliggøre, at Kina har kunnet brødføde sig selv og virkeliggøre en økonomisk revolution og vækstpolitik uden sidestykke. Men på længere sigt er den en trussel mod både velstand og velfærd.

★ Hvad bliver svaret på Kinas andet store problem: Korrupktion og magtmisbrug, der både er udtryk for tyveri fra samfun-

det og tyveri fra den enkelte borger – ud over at være en krænkelse af den retstilstand, der burde være selvfølgelig.

En egentlig demokratidiskussion har p.t. ingen folkelig grobund i Kina, men de nye medier i kraft af computerne og internet – bloggere og twitterere – har skabt opmærksomhed om både korrupktion og magtmisbrug og ført til folkelige protester og demonstrationer. Og det i et sådant omfang, at hvor man tidligere kunne få en officiel statistik over sammenstød mellem politi og borgere, er opgørelsen nu gjort hemmelig.

Men det får ikke problemet til at forsvinde: Social uro er i dag en større trussel mod kommunistpartiet end demokratispørgsmålet.

★ Og hvad bliver svaret på den amerikanske inddæmningspolitik, der skaber et indre pres i den kinesiske ledelse: Som nævnt tidligere er det partiets militærkommission, der er den egentlige øverstbefalende i forsvaret, men det forhindrer ikke, at Folkets Befrielseshær – navnet dækker både hær, flåde og luftvåben – og dens ledere er en magtfuld pressionsgruppe, der i den givne situation vil pege på flere investeringer, flere moderniseringer i og af militært isenkram, hvad der kan trække midler, som var bedre anvendt i den civile struktur.

Verden vil lytte, når mikrofonerne åbnes i Folkets Store Hal i Beijing den 8. november, og den afgående og den kommende generalsekretær og præsident tager ordet for at gøre status – og pege frem.

Artiklen er afsluttet medio oktober 2012.

Xi Jinping – og ikke mindst fruen

Li Keqiang

DEN NYE LEDERDUO

KOMMENDE GENERALSEKRETÆR OG PRÆSIDENT:

Xi Jinping, født 1953 i den vestlige Shaanxi-provins (den med den gamle kejserhovedstad Xi'an). Han er søn af en af borgerkrigens store veteraner, Xi Zhongzun, og tilhører dermed gruppen af såkaldte "fyrstesønner", efterkommere af de krigshædede kommunister, der først var tæt på Mao, senere i unåde under kulturrevolutionen, men genrejst efter Maos død og centrale i Deng Xiaopings bestræbelser på fra 1979 at iværksætte de økonomiske reformer, der har bragt Kina til, hvor landet er i dag.

Xi Zhongzun var således en ledende skikkelse bag oprettelsen af frizonen Shenzhen – dengang en landsby med 20.000 indbyggere, naboer til Hongkong, i dag med samme indbyggertal som naboen, dvs. pænt over 5 millioner.

Som andre unge blev Xi Jinping "sendt på landet" under kulturrevolutionen for at arbejde med bønderne. Det hædede ham. I slutningen af 1970'erne studerede han til kemi-ingeniør ved Tsinghua-universitetet i Beijing, men tog også sideløbende en uddannelse i marxistisk teori.

Han har ikke gjort megen praktisk brug af ingeniør-uddannelsen, for siden 1979 har han været beskæftiget i politisk-administrative job, først i partiets militærkommission, hvor han fik en militær rang, senere i de regionale ledelser flere steder i landet – mest bemærkelsesværdigt i frizonen Xiamen og provinsen Fujian på kysten over for Taiwan.

Det sidste er bemærkelsesværdigt, fordi området på grund af Taiwan-situationen er Kinas stærkest befæstede, og Xi Jinpings job indbefattede partikontrol med militæret, hvilket gav ham forbindelse til en række af de ledende militære skikkelser.

I 2002 blev han politisk-administrativ leder af Zhejiang-provinsen nær Shanghai, en af det moderne Kinas rigeste, og i 2007 blev han som lokal partichef sat til at rydde op i Shanghai efter en korrupt forgænger, hvad han gjorde så effektivt, at han samme år blev indvalgt i politbureauets stående udvalg – og så lå vejen til en toppost åben.

Der gives tre forklaringer på, at Xi Jinping er blevet foretrukket frem for Li Keqiang, der bliver hans partner i den nye lederduo:

Han er kommet pletfri gennem sin karriere og har været en ubønhørlig modstander af korruption og forfølger af politikere og embedsmænd, der ikke har kunnet holde fingrene fra syltekrukken. Det er faldet i smag hos den nuværende ledelsesgruppe, der ved, at korruptionen lokalt er årsag til uro og mistilid til systemet.

Dernæst har karrieren – og faderens fortid – skaffet ham et indflydelsesrigt netværk i militæret, der også er en politisk magtfaktor. Og endelig har han sørget for ikke at lægge sig ud med de nuværende topfigurer i partiet, så da den nuværende leder, Hu Jintao, overvejede at pege på sin protege Li Keqiang, veg han, da hans forgænger som præsident – Jiang Zemin – fra Shanghai anbefalede Xi Jinping.

Xi Jinping kommer til topposten med et ry for at være en handlekraftig, effektiv pragmatiker, der er i stand til at se en sag fra flere sider og skabe den konsensus, der er nødvendig i et system, hvor personer har titlerne, men hvor der er en kollektiv ledelse i form af politbureauets stående udvalg på ni medlemmer (efter partikongressen måske kun syv, da der har været talt om en reduktion).

I privatlivet er Xi Jinping i sit ægteskab nr. to. Han var kortvarigt gift med en diplomatdatter. Hans nuværende ægtefælle, Peng Liyuan, er i den brede offentlighed mere kendt end han selv. Hun er en af Kinas mest berømte folkesangere – og generalmajor i Folkets Befrielseshær!

Det sidste kræver den forklaring, at forsvaret i visse henseender er som en koncernt og blandt andet har en landsdækkende kultur- og underholdningsafdeling, hvor Peng Liyuan altså er en ledende skikkelse.

Sammen har de en datter, der i øjeblikket studerer ved det amerikanske Harvard-universitet.

KOMMENDE MINISTERPRÆSIDENT:

Li Keqiang, født i 1955 i Anhui-provinsen i det centrale Kina, hvor faderen var lokalpolitiker. Uddannet ved det økonomiske fakultet ved Beijing Universitet, hvor han skrev doktorafhandling om økonomi. I studentertiden var han med i ledelsen af universitets studentforening; et virke, der førte ham videre over i ledelsen af kommunistpartiets ungdomsliga.

Fra 1998 arbejdede han i den regionale partiledelse i Henan-provinsen, hvor han året efter blev udnævnt til guvernør – med sine 44 år var han den yngste guvernør i folkerepublikkens historie. Senere blev han guvernør i Liaoning-provinsen, og siden 2007 har han været medlem af politbureauets stående udvalg. I 2008 blev han udnævnt til viceministerpræsident.

Li Keqiang er gift med Cheng Hong, der er professor ved Beijings handelshøjskole. De traf hinanden gennem ungdomsligaen, hvor hendes far var en ledende medarbejder.

Li har desuden haft den nuværende generalsekretær og præsident Hu Jintao som mentor; deres bekendtskab stammer også tilbage fra partiets ungdomsliga, som Hu Jintao dengang var præsident for.

Allerede da Li blev valgt ind i politbureauet, blev han betragtet som muligt emne til topposten, men da beslutningen skulle træffes, vejede Xi Jinping altså tungere på vægtskålen.

Som viceministerpræsident har Li Keqiang haft et nært samarbejde med reform-politikeren Wen Jiabao og repræsenteret Kina ved flere udenlandske konferencer, hvor han har talt for det økonomiske samarbejde til gensidig fordel.

På hjemmefronten er han fortaler for et afbalanceret samfund med en stadigt voksende middelklasse. Hans billede er, at Kina skal være som en oliven – spids foroven, spids forned og godt rund og fyldig i midterpartiet, dvs. en lille velstående gruppe i toppen, en tilsvarende lille lavindkomstgruppe i bunden, mens Kinas egentlige velstand skal måles på og skal bæres af en solidt funderet middelklasse.

NT

➔ Reportage ved Nils Thostrup

DEN SIDSTE DRINK, **ET MORD** **OG** – ET POLITISK FALD

Man skulle tro, at det var manuskriptet til en kulørt kriminalfilm: Lokalpolitiker i en stor provinsby har ambitioner om at nå vidt landspolitisk og slår sig op på at sætte hårdt ind mod den kriminalhærgede bys mafiagrupperinger – samtidig med, at han på den ene side med veltalenhed og et effektivt bureaukrati skaffer nye industrier og dermed arbejdspladser til byen, mens han på den anden side tegner et rosenrødt billede af fortidens socialistiske værdier, som han gerne ser genindført til folkets bedste.

Vor politiker er gift med en af landets smarteste kvindelige advokater, der tager sig af den mere private del af parrets forretninger. Således kontakten til en britisk forretningsmand med måske lidt flossede kanter, der nok hjælper i nogle valutatransaktioner – og også, so oder so, sørger for, at parrets søn kommer

ind på en fin britisk skole, hvilket senere er adgangsbillet til et lige så fint amerikansk universitet.

Men et eller andet går galt i relationerne. Påstanden er i hvert fald, at den britiske forretningsmand vil have flere penge for indsatsen i forbindelse med et ejendomsprojekt – ellers vil han sørge for, at det går galt for sønnen, som er noget af en playboy med våde fester og dejlige damer i det fremmede.

Hvad gør man? Advokaten inviterer forretningsmanden til en snak om tingene over en drink eller to eller tre – og da han er blevet kendelig beruset, får han en sidste drink, der desværre for ham indeholder en god dosis cyanid.

Død mand fundet på hotelværelse næste dag. Kremeret i hast uden obduktion. Tæppe. Slut på historien. Nej, ikke helt.

Forretningsmandens britiske familie undrer sig over det pludselige dødsfald i en fjern by og den manglende obduktion. Britiske medier stiller spørgsmål – og det britiske diplomati føler sig foranlediget til at rejse sagen over for de centrale myndigheder i landet, hvor dramaet har udspillet sig. Myndighederne, der ikke kan lide uro om ledende politiske skikkelser eller mystiske dødsfald, reagerer med at varsle undersøgelse.

Og så revner ballonen.

Provinsbyens øverste politichef føler jorden brænde under sig, flygter til det amerikanske konsulat i en naboby og beder om politisk asyl, får et høfligt nej og lader sig udlevere til de centrale myndigheder med hele historien: Jo, det var mord – og han var bange for, at han skulle blive den næste, fordi han vidste, hvad der var sket.

Fire af hans politifolk var sammen med advokaten og hendes assistent med i en dækhistorie og til at sørge for, at britten blev kremeret uden videre. Og så var der jo i øvrigt den nok så interessante sidehistorie om, hvordan politiker-advokat ægteparret var kommet til den formue, der havde tilladt dem et luksusliv og sønnens udenlandske uddannelse – og udskejelser.

DISCIPLINÆRSAG OG RETSSAG

Det kunne så være synopsis til et filmmanuskript. Men var den skinbarlige virkelighed med to hovedpersoner: Bo Xilai og Gu Kailai, han politiker med ambitioner og hun advokat med næse for forretninger. Indtil ballonen revnede, var han partichef og dermed øverste chef i Kinas største by, Chongqing, med 35 millioner indbyggere.

Og hvad han tog sigte på var, at hans indsats dér ville føre ham til en post i politbureauets stående udvalg, Kinas egentlige magtcentrum, hvor han ville være rival til den kommende nye lederduo, Xi Jinping og Li Keqiang.

Som Xi Jinping er Bo Xilai en af de såkaldte "fyrstesønner", hans far Bo Yibo var en af veteranerne fra borgerkrigen og en af Deng Xiaopings støtter i gennemførelsen af de økonomiske reformer. Og Bo Xilai mente, at gode forbindelser til militæret og en genoplivning af gamle maoistiske slagsange og teorier var cocktailen, der kunne bringe ham inden for rækkevidde af magtens top.

Han kom ganske vist til hovedstaden, til Beijing, men det var i husarrest hos kommunistpartiets disciplinar-komite, hvor han skulle forklare sig og forsvarer sig – men nu kan han, som ekskluderet af partiet, imødesee en retssag om bl.a. magtmisbrug og korrupsion.

Mens myndighederne holdt lav profil om Bo Xilai, da han blev hentet til Beijing, har hans hustru, Gu Kailai fået sin retssag – og sin dom. Hun tilstod alt og fik en dødsstraf, der dog blev gjort betinget under forud-

sætning af, at hun ikke begår ny kriminalitet de næste to år.

Hvilket hun får svært ved, eftersom de næste år bliver tilbragt bag tremmer som formentlig resten af hendes liv.

DEN BITRE KOMMENTAR

Det har været myndighederne om at gøre at få sagen afviklet i god tid inden partikongressen, for at Gu Kailais og Bo Xilais skæbne ikke skulle blive koblet sammen med valget af ny parti- og statsledelse.

Mens dette skrives, må man dog notere, at myndighederne ikke har været ubetinget heldige: Efter domsafsigelsen fremhævede de, at retssagen var et eksempel på, at Kina var et lov og orden-samfund, og at mord og korrupsion ikke går ustraffet hen.

Den nye medievirkelighed svarede igen på internettet i form af blogs og twitter-beskeder. Nogle så hele historien som opspind og sammensværgelse for at holde den folkelige Bo Xilai væk fra partiledelsen.

Andre mente, at retssagen udløste flere spørgsmål, end den besvarede, og at den mere var en skueproces end en behandling efter bedste retslige traditioner.

Andre konstaterede bittert: Retfærdighed? Puha. En rig dame får betinget dødsstraf for et kynisk overlagt mord. En gadesælger får ubetinget dødsstraf for med kniv at have dræbt to kommunale gadebetjente, der overfaldt og slog ham.

En blogger var i traditionelt kinesisk ordsprogs-hjørne: "Stjæl et helt land, og de gør dig til fyrste. Stjæl en fiskekrog – og de hænger dig".

Den britiske forretningsmand, Neil Heywood, blev 41 år.

Artiklen er afsluttet medio oktober 2012.

*Kilder:
Det officielle kinesiske
nyhedsbureau Xinhua
og internationale
nyhedsmedier.*

*Historien om Bo har givet
dønninger i verdenspres-
sen. En søgning på Google
giver med det samme
31,9 millioner hit.*

➔ Thomas Lyngby

KINESISK BESØG PÅ FREDERIKSBORG

Indtil nytår kan man opleve et lille stykke Kina på Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg. Meget passende til den royale ramme er det et fyrsteligt besøg. Den kinesiske genskabelse af interiører fra Prins Gongs Palads er passet forbløffende godt ind i de danske rum, og de små udstillingssale bidrager med en fin nærhed og intimitet.

Museumsinspektør Thomas Lyngby guider gennem udstillingen, dens historie og baggrund.

Prins Gong

Foto: Prins Gongs Paladsmuseum

Udstillingen "Kinesisk besøg – et kejserligt palads på Frederiksborg" inviterer indenfor i genskabte sale fra Prins Gongs Palads i Beijing. Her er blandt andet den højtidelige tronsal, dagligdagens beboelsesrum og den vidunderlige paladshave, der dækker knap halvdelen af det mere end 60.000 kvadratmeter store bygningskompleks.

Originalgenstande og omhyggeligt udførte kopier er ikke kun sat på række i montrer, men i vid udstrækning anbragt i de genskabte rum og i de sammenhænge, hvor de blev brugt og gav mening, da prins Gong og hans familie boede i paladset i 1800-årenes anden halvdel.

Udstillingen er blevet til i et samarbejde

mellem Prins Gongs Paladsmuseum og Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg. De to museer har været i kontakt med hinanden siden 2006. Dengang forberedte Det Nationalhistoriske Museum en udstilling om Kinas betydning for Danmark gennem 400 år, og det viste sig, at Prins Gongs Paladsmuseum var interesseret i at vise en udstilling med samme tema, tilpasset et kinesisk publikum.

I foråret 2008 blev "Drømmen om Kina" vist på Frederiksborg; den 1. august samme år åbnede "China in Denmark 1600-2000" i Prins Gongs Palads, der samtidig blev tilgængeligt for offentligheden efter en gennemgribende restaurering. Tidligere var der kun adgang til paladsets have. Under De Olympiske Lege i Beijing og i de følgende måneder blev den danske udstilling set af hundredtusinder af besøgende; ingen andre ikke-kinesiske museer fik en tilsvarende chance.

Det var en del af aftalen, at Prins Gongs Paladsmuseum skulle stå for en returudstilling på Frederiksborg. Repræsentanter for de to museer har besøgt hinanden og drøftet, hvilke emner med relation til samlingerne på Prins Gongs Paladsmuseum, der kunne være interessante for et dansk publikum.

Resultatet er den aktuelle udstilling. Vore kinesiske kolleger og samarbejdspartnere

Prins Gongs tronsal på udstillingen på Frederiksborg.

Foto: Mew, Det Nationalhistoriske Museum

har skabt en scenografi, der er nøje afstemt til særudstillingslokalerne på Frederiksborg.

Udstillingen fortæller om paladset, dets historie og den skelsættende periode i Kinas historie, hvor prins Gong ledede landets udenrigspolitik. En tid, hvor kejserne og deres familie stod i spidsen for det kinesiske samfund, og hvor hierarkier, rang, ceremonier og ritualer gennemsyrede alle aspekter af de ledende lags liv. – Men også en tid, hvor Kinas ældgamle selvpfattelse som "riget i midten" blev udfordret, og hvor landet søgte nye ben at stå på i en mere åben vekselvirkning med resten af verden.

PRINS GONGS PALADS OG DETS BEBOERE

Ved udstillingens begyndelse står man foran den genskabte paladspart. 63 forgyldte dørsøm anbragt i 9 lodrette og 7 vandrette rækker markerer, at her boede en qinwang, det vil sige en prins af første rang. Kun kejseren måtte have 81 forgyldte søm på sin port, mens en junwang – en prins af anden rang – havde 45.

Før kejser Xianfeng i 1851 overdrog paladset til sin lillebror, prins Gong, gennemgik bygningerne en omfattende renovering, så de kunne tjene som en passende bolig for en qinwang. Som et andet tegn på den nye beboers høje rang fik de 18 vigtigste bygninger tage af grønglaserede tegl, i farvesymbolikken kun overgået af de gulglaserede tage, der fandtes på kejserens palads. Istandsættelsen af Prins Gongs Palads kostede, hvad der svarede til værdien af 2550 kg sølv.

De første rum i udstillingen fortæller om prins Gong, paladsets tidligere ejere og det sidste kejserlige dynasti i Kinas historie, Qing. Paladset blev opført i 1770'erne og 80'erne. Kejser Qianlongs lille datter, prinsesse Hexiao, var blevet lovet til en søn af kejserens yndlingsminister, Heshen. Ministeren måtte sørge for en passende bolig, og i 1789 flyttede de nygifte ind i det færdige palads.

Heshen boede selv i en del af paladset, indtil han i 1799, kort efter Qianlongs død, blev anklaget for korrupsion, arresteret og af kejser Jiaqing beordret til at begå selvmord. Prinsesse Hexiao blev boende i paladset, men fik selskab af kejserens lillebror, prins Qing, hvis efterkommere boede her, indtil kejser Xianfeng besluttede, at de skulle flytte ud for at give plads til prins Gong.

Prins Gong, hvis oprindelige navn var Yixin, var søn af kejser Daoguang. Han og hans storebror Yizhu var de mest oplagte bud på en tronarving. Daoguang var i tvivl om, hvem der ville være bedst egnet, men i sit hemmelige testamente, der først blev bekendtgjort på hans dødsleje, bestemte han, at Yizhu skulle være kejser.

Som noget helt exceptionelt drog kejseren imidlertid også omsorg for andre end sin efterfølger og bestemte, at Yixin skulle være qinwang. Yizhu besteg tronen under kejsersnavnet Xianfeng, og Yixin fik titlen prins Gong som tegn på sin nye værdighed, idet "Gong" betyder respekt og underkastelse.

TRONSALEN

Det første af udstillingens genskabte interiører er Yinan-salen – "Den Sølvnerne Freds Sal" – det mest højtidelige rum i Prins Gongs Palads, der modsvarede "Guldsalen" eller "Den Højeste Harmonis Hal" i Den Forbudte By.

Yinan-salen havde først og fremmest ceremoniel betydning og var spækket med tegn på prinsens høje rang. Her opbevaredes prinsens segl og det kejserlige dokument i guld, der bekræftede hans titel. Her var prinsens trone og bagved den en skærm med fremstillinger af femkloede drager, der også refererede til ejerens værdighed. Ved siden af tronen står overdådige røgelseskar og de magiske Lu Duan-dyr, der kan flyve 9000 km om dagen og tale alverdens sprog. De skulle hjælpe prinsen til at styre med klogskab, retfærdighed og upartiskhed.

I udstillingens genskabte tronsal er også ophængt kopier af de store, forgyldte tavler, prins Gong modtog som gave fra enkekejserinde Cixi på sin 50-års fødselsdag i 1883. Tavlernes indskrifter hentyder blandt andet til, at solidaritet mellem hende og prinsen ville bringe evig lykke.

Cixi og Gongs skæbner var tæt sammenhængte. I 1861, da kejser Xianfeng døde, blev kejserens og Cixis søn, den femårige Tongzhi, ny kejser. Xianfeng havde sammensat en formynderregering, der skulle hjælpe hans unge søn med at styre, men den faldt ved et kup, der kom til at betyde, at enkekejserinde Cixi blev Kinas egentlige regent frem til sin død i 1908.

Prins Gong deltog i kuppet og blev leder af det nyoprettede Zongli Yamen, kontoret for administrationen af alle fremmede landes forretninger. Han havde allerede året før ministeriets oprettelse udfoldet sine diplomatiske evner, da engelske og franske tropper mod slutningen af den anden opiumskrig trængte frem til Beijing og undervejs ødelagde det kejserlige sommerpalads, Yuanming Yuan.

Kejser Xianfeng var flygtet til sit palads i bjergbyen Chengde nordøst for Beijing, mens prins Gong blev i hovedstaden. Det faldt således i prinsens lod at forhandle og underskrive Pekingkonventionen.

Prins Gong indså, at Kina måtte styrkes, hvis det skulle matche Vesten teknologisk og militært. Prinsen søgte at sætte sig ind i vestlig tankegang. Med hjælp fra den ame-

rikanske missionær W.A.P. Martin blev Henry Wheatons *Elements of International Law* oversat til kinesisk, og inden længe beherskede man de diplomatiske argumenter i en grad, så man kunne bruge dem til egen fordel.

Det skete for eksempel i 1864 under Preussen og Østrigs krig mod Danmark, hvor den preussiske *dampfregat Gazelle* havde taget danske handelsskibe som krigsbytte i kinesisk farvand ud for Tianjin. Prins Gong nægtede at modtage den preussiske general-konsul Guido von Rehfues, før skibene var frigivet, og der var betalt en bod på 1500 \$ til Kina for brud på de preussisk-kinesiske aftaler.

Von Rehfues accepterede kravene, og prins Gong brugte sin triumf i kampen mod mere konservative kræfter ved det kejserlige hof. Det kunne betale sig at sætte sig ind i de fremmedes måde at tænke på.

LÆRDE SYSLER OG RELIGION

I et af udstillingens rum præsenteres de lærde sysler, der var en del af paladsets dagligliv. Rummet er en parafrase over "Den Kolde Jades Sal", der findes i tilknytning til paladshaven. Salen var et fredfyldt sted, hvor prins Gong kunne studere og udøve kunst. Til prinsers opdragelse hørte øvelse i våbenbrug, ridning, sprogkunderskab, viden om kongfuzianske klassikere og hoffets regler samt det at kunne skrive digte, kalligrafere og male.

Prins Gong brugte mange ledige stunder ved sit skrivebord og nød berømmelse for sine kunstneriske og litterære evner. På udstillingen kan man se eksempler på tuschtegninger og kalligrafier udført af efterkommere af Qing-kejserne, blandt andet et album med landskabsbilleder udført af den berømte maler og kalligraf Puru, prins Gongs barnebarn.

Efter Jade-salen kommer man ind i familiens sal til tilbedelse af Buddha. I en forgyldt niche bag offerbordet står en smuk, forgyldt træstatue af Akshobhya fra 1500-årene. Akshobhya er den "ubevægelige" Buddha, det vil sige Buddha med et beslutsomt hjerte, der ikke lader sig bevæge.

På væggene hænger thangka-billeder. De fine, tynde penselstrøg er malet med naturfarver, der indeholder kostbare mineraler, guld, sølv og smaragder. Det tager adskillige måneder at udføre en thangka. Teknikken går tilbage til 600-årene og er generation efter generation overført fra far til søn eller fra mester til lærling. De gamle traditioner er i

*En sjældenhed
– et bevaret spejl
malet med
hinterglas-teknik,
et håndværk,
der var meget
krævende.*

2009 som et levende håndværk blevet optaget på UNESCOs kulturarvsliste.

Qing-kejserne og deres familie dyrkede næsten alle den tibetanske buddhisme, men holdt samtidig fast ved manchu-folkets tradition for shamanistiske ofringer. Kun de højeste rangklasser måtte foretage ofringer i deres hjem, mens almindelige mennesker benyttede de offentlige templer.

I templet i Prins Gongs Palads fandtes et køkken. Ved afslutningen af ceremonierne slagtede familiemedlemmerne en offergris, tilberedte den i templet og delte kødet.

DAGLIGLIVETS RUM OG HAVEN

Dernæst når vi til paladsets feminine sfære. I paladsets bageste bygning, afsondret fra verden udenfor, fandtes boliger for tjenestepiger og en del af hoffets damer. De daglige sysler for kvinderne var blandt andet at spille skak, drikke te, læse og sy, og de blev som mændene uddannede i at male, kalligrafere og skrive digte.

I udstillingens "boudoir"-interiør findes eksempler på tidens prestigemøbler i kostbare træsorter med rige indlægninger i perlemor, blandt andet en himmelseng med tilhørende omhæng og opredning. Man kan også

se et kinesisk spejl fra 1700-årene, malet med hinterglas-teknik.

Motivet er en hyrdescene – i et landskab ser man en fåreflok samt en mand og to kvinder iført europæiske dragter. I baggrunden en kirke og andre huse. Tagenes rejsning har dog et umiskendeligt kinesisk præg med svejf. Sådanne forestillede kinesere sig livet i det fjerne Europa.

I 1700-årene var det europæiske et blandt flere pikante indslag i kinesisk hofkultur. Efter kejser Qianlongs ønske blev der i tilknytning til sommerpaladset Yuanming Yuan opført et slot i europæisk barokstil med tilhørende haveanlæg, "Paladset for De Harmoniske Glæder".

Midsommernætter, mens fontænerne klukkede, løb europæisk klædte konkubiner og hofdamer rundt med lanterner for at finde vej gennem havens labyrint. For enden af labyrinten fandtes en europæisk pavillon, hvor de, der kom frem, modtog milde gaver af den ventende kejser.

Fremstilling af spejle og glas og den særlige hinterglas-maleteknik var noget af det, kineserne var optaget af at lære af jesuitiske missionærer og europæiske handlende, der kom til Kina i 16- og 1700-årene.

Udstillingens sidste interiør viser boligindretning og møbler i Qing-kejserfamiliens dagligstuer. Her er installeret en kang, en indbygget seng, der både kunne bruges til at sove i, men også som et møbel, hvor man kunne læse, modtage gæster og snakke.

En inspiration for indretningen af udstillingsrummet er en berømt illustration fra *Dianshizhai Pictorial*, hvor prins Gong sidder på en kang. Billedet viser prins Gong som rekonvalescent, syg på grund af sin store arbejdsindsats – sådan hed det sig i hvert fald. Virkeligheden var nemlig en anden. Til trods for de smukke ord på Cixis forgyldte tavler i tronsalen kom hun og prinsen til tider på kant med hinanden. Enkekejserinden tvang i en periode prins Gong på sygeorlov for at svække hans indflydelse ved hoffet.

På billedets kang står flere kangborde, ligesom man ser det i udstillingen. Ved kangbordene kunne man drikke te, skrive, spille spil, opstille smukke genstande og lignende.

Blandt de genstande, man ser på kangborde – såvel på tegningen af prins Gong som i udstillingen – er en celadonvase i gammel kinesisk stil og et europæisk taffelur.

Ure var en af de få europæiske varer, som var eftertragtede blandt den kinesiske elite. Kineserne følte kun behov for begrænset kontakt med Europa, og frem til opiumskrigen i det 19. århundrede tillod man kun handel med de vestlige landes købmænd i Kanton (Guangzhou).

Da det engelske East India Company og George III's regering ønskede en lempelse af de kinesiske handelsrestriktioner, sendte de Lord George Macartney på en diplomatisk mission ledsaget af et stort følge og med rige gaver til kejseren. Den 14. september 1793 modtog kejser Qianlong og hans minister Heshen Macartney i Chengde. Alle de engelske anmodninger blev afvist, og Qianlong udtalte, at han ikke havde det fjerneste brug for engelske varer.

I det følgende århundrede kunne vesterlændingenes fordringer ikke længere afvises, og Qianlongs oldebarn, prins Gong, måtte 67 år senere underskrive Pekingkonventionen.

I den sidste del af udstillingen kan man blandt andet få et indtryk af den smukke paladshave, "Den Foldede Brokades Have". I den findes et fornemt teater, det største i et privat palads i Kina – selv ikke i Den Forbudte By eller i de kejserlige haver fandtes et tilsvarende. Når Prins Gong holdt fester, spillede teateret en væsentlig rolle, og der kunne opføres forestillinger uafbrudt, dag efter dag.

DANSK-KINESISKE FORBINDELSER I 1800-ÅRENE

Som et appendiks til udstillingen har Det Nationalhistoriske Museum arrangeret en afdeling om dansk-kinesiske relationer i 1800-årene. Ved århundredets begyndelse havde Asiatisk Kompagni monopol på at indføre te, porcelæn, silke og andre kinesiske varer.

Detalje af den broderede silke på Tietgens mandarintrone.

Foto: Mew, Det Nationalhistoriske Museum

Direktørerne for de to museer, Mette Skougaard og Sun Xuguang, udveksler samarbejdsaftaler ved udstillingsåbningen.

Foto: Mew, Det Nationalhistoriske Museum

I udstillingen kan man se malerier af kompagniets store skibe, der sejlede til Kanton for at handle med de kinesiske hong-købmænd. Her er også et portræt af hong-købmanden Chunqua, som var den, danskerne handlede med i århundredets begyndelse, og et billede af de europæiske handelskontorer i Kanton, de såkaldte faktorier.

Da den første opiumskrig endte i 1842, blev en del kinesiske byer åbnet for handel, flere fulgte i 1860 efter den anden opiumskrig. I Danmark mistede Asiatiske Kompagni sit monopol, og den danske Kina-handel blev givet fri i 1844.

I anden halvdel af 1800-årene var der ikke kun handelsmæssige forbindelser mellem de to lande. I 1871 etablerede finansmanden C.F. Tietgens Store Nordiske Telegraf-Selskab den første telegrafiske forbindelse mellem Kina og Europa i skarp konkurrence med engelske selskaber.

På udstillingen kan man følge telegraf-selskabets udbygning østover. De nye telegrafstationer og etaper af kabeludlægningen er gengivet som motiver på en serie tallerkner, Tietgen fik i gave, da selskabet fyldte 25 år i 1894.

De kinesiske myndigheder så med en vis skepsis på telegrafen og de europæiske interesser, og reelt måtte Tietgens selskab smugle kablerne ind i Kina. I 1874-76 stod

den danske diplomat Waldemar Raasløff i spidsen for en mission, der skulle sikre telegrafforbindelserne og bane vejen for en videreudbygning. Den 3. maj 1875 var medarbejdere fra Store Nordiske på Tongwen Guan-universitetet i Beijing for at demonstrere telegrafens fortræffeligheder.

Tongwen Guan var blevet oprettet i 1862 af prins Gong. Formålet var at bringe Kina på niveau med de vestlige magter. Fra begyndelsen blev der undervist i sprogene engelsk, fransk, tysk, russisk og japansk, og fagviten blev siden udvidet med vestlig naturvi-

denskab og teknik samt international jura. Man benyttede sig af udenlandske undervisere, blandt andet den amerikanske missionær W.A.P. Martin i international ret; 1869-95 var han universitetets præsident.

De danske telegrafister demonstrerede, at de kunne sende kinesiske telegrammer, uden hverken at kende tegn eller sprog, og de tilstedeværende kinesiske embedsmænd fra prins Gongs udenrigsministerium, Zongli Yamen, blev overbevist om telegrafens nytte. Året efter blev der indgået en endelig kontrakt mellem centralregeringen i Beijing og Store Nordiske, så de telegrafiske forbindelser i Kina blev anerkendt.

Siden anlagde det danske telegraf-selskab mange nye linjer i Kina og udlånte teknikere til den kinesiske telegrafadministration. En af udstillingens mange fantastiske genstande er den mandarintrone, som Tietgen fik sendt fra medarbejderne ved telegrafens station i Shanghai i 1894, da selskabet fyldte 25 år.

Udstillingen "Kinesisk besøg" er den foreløbige kulmination på samarbejdet mellem Prins Gongs Paladmuseum og Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, men der er mere i vente. Ved åbningen af udstillingen blev der underskrevet en aftale, hvor de to museer lægger op til samarbejde og udveksling i de kommende år.

De to museer vil samarbejde omkring historiske, kunsthistoriske og andre museums-faglige emner, arrangere symposier og seminarer, og der kan også meget vel komme flere udstillinger.

KINESISK BESØG – ET KEJSERLIGT PALADS PÅ FREDERIKSBORG

Udstillingen vises til 31. december 2012.

I forbindelse med udstillingen holdes en række foredrag:

- 11. november kl. 15.** Dansk-kinesiske forbindelser i 17- og 1800-årene v. Thomas Lyngby
- 18. november kl. 15.** Mellem Konfucius og Indiana Jones. Kulturelle strømninger i 1800-tallets Kina v. Anne Wedell-Wedellsborg
- 25. november kl. 15.** Kina – Den nye supermagt v. Kjeld Erik Brødsgaard

Onsdag den 21. november kl. 15 vil den kinesiske kalligrafi-ekspert Du Hao holde forelæsning i Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborgs foredragssal. Adgang for alle mod betaling af museets almindelige entré.

Læs mere og bliv inspireret på: dnm.dk

KORT & GODT

STORE FORVENTNINGER

Kina i vækst, Vesten i stagnation. Der er mange forklaringer på det økonomiske situationsbillede, men en af dem er måske af mental karakter: En international meningsmåling, foretaget af Boston Consulting Group, har stillet spørgsmålet: "Tror De, at næste generation vil få en bedre tilværelse end den, De tilhører?" Kun 12 pct. af franskmændene svarer ja, 21 pct. af amerikanerne og 28 pct. af englænderne. Optimisterne finder man i Kina: Her svarer hele 83 pct. ja.

BREMSE PÅ SALGET

Optimismen kan dog ikke fordunkle, at Kina har sine problemer. Luftforureningen som et af de større, forårsaget ikke mindst af det voldsomt stigende antal private biler på gader og veje. Styret i hovedstaden Beijing har forsøgt at lægge låg på ved at begrænse antallet af nye biler, og nu følger hovedbyen Guangzhou i den rige sydkinesiske provins Guangdong efter: Kun 120.000 nye biler tillades indregistreret i de næste 12 måneder. Hvilket dog stadig er en post.

PROBLEM-EKSPORT?

Det behøver heller ikke at få de kinesiske bilfabrikanter til at jamre. Kina er stadig verdens største marked for nye biler, og selvom de europæiske og amerikanske forbrugere ikke er faldet for de kinesiske modeller – teknikken er ikke blevet betragtet som den nyeste – har også andre markeder åbnet sig: De billige kinesiske biler er blevet et hit i udviklingslandene, så bileksporten er steget med 43 pct. i det sidste år. Og så er det naturligtvis udiplomatisk at spørge, om luftforureningen følger med.

SKÅL PÅ DET

Hvad med at høre over flyets højtaleranlæg: "Og nu lander vi i Gammel Dansk Lufthavn", når man nu havde forventet at komme til Billund? Utænkelig tanke? Nok her, men ikke i Kina. Myndighederne i Sichuan-provinsen planlægger at navngive to nye lufthavne Maotai og Wuliangye, der er navnene på to af de kendteste kinesiske brændevine.

TYRAN MED FJER PÅ

Men hvad er der i et navn? Skulle den ærede læser støde på udtrykket Yutyranus Huali, så betyder det "Den flotte, fjerklædte tyran". Hvilket er afledt af et fossilfund i den nordøstlige provins Liaoning, der har revideret fortidsøglernes historie. Fossilfundet afslører en 125 million år gammel fjerklædt dinosaur, der i levende live har målt ni meter i længden og vejte halvanden ton, mere end 40 gange så meget som den hidtil største kendte fjerklædte dinosaur. Den nye rekordholder har været en forgænger for Tyrannosaurus Rex, hvor fjerene var afløst af skæl.

MERE FRA FORTIDEN

Potteskår, fundet i en grotte i Jiangxi-provinsen, er blevet dateret til at være 20.000 år gamle – og er dermed verdens ældste keramik, et til tre årtusinder ældre end de hidtil ældste. Potterne har været kogekar tilhørende en gruppe jægere og nomader, forklarer arkæologer, der har analyseret fundene. De tidlige kinesere blev senere bofaste end folkeslag i Mellemøsten, der mindst 1000 år tidligere end kineserne slog sig på landbrug.

HAJERNES CHANCE

De kinesiske myndigheder har lyttet til miljø- og dyrevenners kritik og klage og varslet et forbud mod den ellers så populære hajfinesuppe. Kinesernes lyst til suppe kogt på finnerne har truet hajbestanden i verdenshavene, så fremover vil det blive forbudt at servere suppen ved alle officielle lejligheder. Gastronomisk er det nu ikke noget stort tab: Suppen har været et statussymbol, men er i øvrigt ret smagløs.

DEN GODE FORRETNING

Den amerikanske præsidentkandidat Mitt Romney har som et af sine programpunkter handelskrig mod Kina for at sikre amerikanske arbejdspladser mod ublu konkurrence fra en undervurderet kinesisk møntfod. Det forhindrer dog ikke, at hans eget økonomiske barn og indtægtskilde, kapitalfonden Bain Capital, gør store forretninger med folkerepublikken: Gennem et opkøbt kinesisk firma er Bain hovedleverandør af overvågningskameraer til myndighederne – et marked til mellem 15 og 30 mia. kroner i årlig omsætning. Hvad er det, det hedder: Penge lugter ikke ...?!

Kort og godt er samlet og redigeret af Nils Thostrup på basis af kinesiske og internationale nyhedsmedier.

Rubrikken er afsluttet primo september 2012.

EN

ANDERLEDES

FERIEDAG

Vi lægger an til landing i den lille luft-havn i udkanten af Sanya, hovedbyen i Kinas tropiske ferieparadis på sydkysten af øen Hainan.

Under indflyvningen lader piloten sin maskine beskrive en blød bue rundt om kæmpestatuen, der forestiller den buddhistiske barmhjertighedsgudinde Guanyin. Med sine 108 m er hun et imponerende syn, selv fra luften.

Statuen er en del af Nanshan Cultural Tourism Zone, en gigantisk temapark, der ligger sådan noget som 50 km vest for Sanya. Det er en tur, der kan gøres på en lille times tid, hvis man tager en taxa (150 yuan), og hvis chaufføren da ellers kan finde vej.

De fleste af de mange gæster ankommer i store airconditionerede turistbusser fra hele øen. Vi noterede os, at næsten alle er kinesere. De vægter at komme hertil, og de har åbenbart råd til det.

I sin opbygning minder parken til forveksling om de danske sommerlande: Man løser billet (hele 150 yuan pr. person) ved indkørslen til parkeringspladsen, og i velkomstcentret kan man orientere sig og få et kort over området.

Herfra kan man så tage et af de små elektriske tog (30 yuan), der fragter gæsterne rundt mellem de forskellige attraktioner. Man kan selvfølgelig også vælge at gå eller at leje en cykel, men parkens størrelse og temperaturen taget i betragtning, kan det bestemt ikke anbefales.

Det fineste tibetanske tempel – nu med kokospalme.

Gør dagens gode gerning: Køb en fisk og slip den fri! Der er fisk i alle prisklasser, fra 40-160 yuan stykket.

Her er virkelig alt, hvad hjertet kan begære: Frodige og farvestrålende blomsterbede i en velfriseret park med store søer, viltre skovområder og bjerglandskaber.

Fra mere end 50 butikker sælges forfriskninger, souvenirs og religiøst isenkram. Der er restauranter i forskellige prisklasser, men alle sammen selvfølgelig vegetariske. Der er ferieby og hotel med plads til 600 overnattende gæster.

Men hvor vi er vant til, at hovedattraktionerne er store og vilde rutsjebaner og andre forlystelser, er det her forskellige buddhistiske templer og helligdomme.

Ved det første stop er der et tibetansk tempel. Mod at betale en separat entre på 20 yuan kan man få adgang til selve tempelhallen, der rummer en fire m høj ottearmet fremstilling af Guanyin. Figuren er lavet af guld og jade,

men dekoreret med diamanter, perler, koral-ler og turkiser i svimlende mængder, og den er optaget i Guinness Book of Records som den største af sin slags.

Bag templet finder man et af parkens mere kuriøse indslag: The Pool for Freeing Captive Animals. Her står en række store akvarier med forskellige slags fisk, og ideen er, at man køber en af de tilfangetagne fisk og slipper den fri i søen. Det er jo i sig selv en sympatisk tanke, men hvor fisken så i øvrigt kommer fra; se, det melder historien ikke noget om!

Det næste stop er ved en to km lang dal, der strækker sig ind mellem bjergene, og som er viet til guden for langt liv. Her står også et ønsketræ: Man køber et rødt silkebånd med en gylden inskription, der udtrykker det, man kunne tænke sig. Så binder man båndet fast på en af træets grene, og jo sværere det er at komme til, des større er effekten.

Et andet højdepunkt på rundturen er det store tempel, hvor man understreger alvoren bag sine bønner ved at ofre et lotusformet fyrfadsllys. De fås i mange forskellige størrelser og til priser fra 200-1300 yuan.

Men der er også et tempel, som slet og ret er viet til den fantastiske udsigt over havet.

Det skader aldrig at sende gode ønsker af sted.

Til sidst når man frem til den enorme, men samtidig meget elegante bronzestatue af Guanyin. Den er næsten tre gange så stor som Kristus-figuren, der fra Sukkertoppen velsigner Rio de Janeiro, og den står på en kunstig ø, som er forbundet med fastlandet ved en dæmning.

Det tog seks år at rejse statuen, og den blev indviet ved en storstilet religiøs ceremoni i 2005, hvor 108 munke fra hele den buddhistiske del af verden medvirkede. I Nanshan betegner man det som en af den slags begivenheder, der kun finder sted en gang i en periode på 1000 år.

Statuen er selvfølgelig også med i Guinness Rekordbog.

Hele det vidtstrakte tempel- og klosterkompleks dækker et samlet areal på 50 km², mens selve parken, der blev påbegyndt i 1995, optager 40 hektar. Til sammenligning er det tre gange så meget som Legoland og et pænt stykke mere end Disneyland i Californien.

De nationale kinesiske turistmyndigheder har tildelt Nanshan-parken de maksimale fem A'er, og det betyder at den officielt rangerer på linje med seværdigheder som Den Forbudte By i Beijing og terrakottahæren i Xi'an.

Parken appellerer måske ikke i samme grad til en typisk turist fra Vesten, men besøget er alligevel en oplevelse, der er værd at tage med. Om ikke andet så for at se, hvordan kineserne selv tilbringer en feriedag med familien.

HAINAN – KINAS TROPISKE FERIEPARADIS

Foto: Drinks

Udsigten fra vores hotelværelse – den kan man leve længe på.

Den offentlige strand – såre kinesisk.

De kulturelle attraktioner samler sig om provinshovedstaden Haikou på den nordlige del af øen, hvor man også finder de bedste indkøbsmuligheder.

Inde på øen er der store, uspolerede naturområder med udslukte vulkaner og varme kilder. Her finder man også en stribe mindre bjerge, hvoraf Wuzhi Shan med sine 1867 m er det højeste.

I højlandet er der også minoritetsområder (Li og Miao).

Men interessen samler sig forståeligt nok især om sydkysten, der lokker med kokospalmer, brede, hvide sandstrande og krystalklart badevand.

Indtil for få år siden var Sanya bare en lille, søvngig fiskerby, men i dag er den centrum for en voksende turistindustri med alle de faciliteter, der følger af det. Den er sjovt nok også en af de foretrukne værtsbyer for Miss World-konkurrencen!

Selv i januar og februar kommer temperaturen ikke under 25 grader, og det kan kun være et spørgsmål om tid, før vestlige turister får øjnene op for denne perle i Det sydkinesiske Hav.

30 km syd for det kinesiske fastland ligger øen Hainan, der er på størrelse med Jylland og Fyn tilsammen.

Hainan har været selvstændig provins og særlig økonomisk zone siden 1988 (tidligere en del af Guangdong-provinsen), og især den sydlige halvdel af øen har med sit tropiske klima udviklet sig til et sandt ferieparadis for velstillede kinesere – og bemærkelsesværdigt nok: russere.

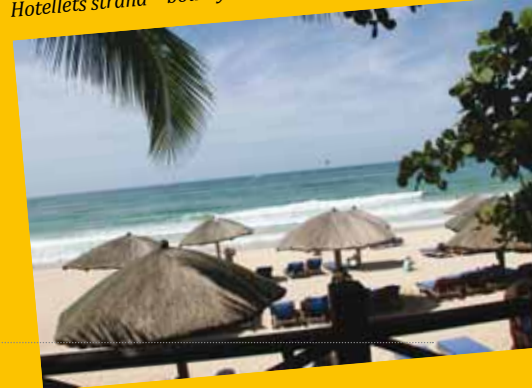
Under Ming- og Qing-dynastiet blev den afsidesliggende ø brugt som en slags fangekoloni: Her blev kritiske politikere, embedsmænd og kunstnere sendt i eksil.

Og så er det da tankevækkende, at en vin-terferie her ikke behøver at koste mere end den årlige tur til Tenerife.

Vi besøgte Hainan og Sanya i sommer, og vi kan varmt anbefale stedet!

Hotellens strand – bounty-øen.

➔ Essay af Sidse Laugesen

ENDELIG

– KINA OG NOBELPRISEN

I LITTERATUR

For første gang har en 'rigtig' kinesisk forfatter fået Nobelprisen i litteratur. Sådan ser man i hvert fald på det i Kina, og her er nyheden blevet modtaget med glæde. Sidse Laugesen, mag.art. i kinesisk litteratur, beretter fra sin nuværende udsigtspost i Beijing om reaktionen i Kina og sætter Mos forfatterskab i perspektiv.

I år går Nobelprisen i litteratur til Mo Yan, en af Kinas helt store forfattere. Offentliggørelsen udløste et lettelsens suk i Kina, hvor prisen ikke bare ses som en hæder til Mo Yan: For mange er den samtidig en markering af, at kinesisk litteratur nu endelig er blevet anerkendt og anses for at være på højde med litteraturen i Vesten.

LILLEBROR I LITTERATUR

Fornemmelsen af at være lillebror til den 'rigtige' vestlige litteratur har gjort, at Kina i mange år har efterstræbt netop denne pris for at bevise sit værd. Og Nobelprisen til den eksilerede kinesiske forfatter Gao Xingjian i år 2000 kunne ikke opfylde behovet, fordi den netop ikke var en anerkendelse af Kinas udvikling, men snarere en kritik af mangelen på samme.

Mo Yan er derimod fra kinesisk side allerede officielt anerkendt som en af de allerstørste nulevende forfattere i Kina. Og fordi man i mange år har ønsket at blive anerkendt i Vesten, kan denne Nobelpris ikke længe bare være en pris til Mo Yan, men må også være en pris til Kina: Vesten erkender, at Kina nu er kommet med på vognen.

Måske kan prisen med tiden bringe ro til kinesisk litteratur, som en form for international accept af, at kinesisk litteratur nu endelig er blevet 'voksen'.

LITTERATUREN, DER SKULLE REDDE KINA

Selve følelsen af mindreværd går langt tilbage. Den stammer fra slutningen af det 19. århundrede, hvor en række af landets store tænkere søgte at redde et synkende Kina fra kolonimagternes klør og bl.a. fokuserede på at revolutionere det kinesiske skriftsprog og introducere en moderne litteratur for at udanne det kinesiske folk.

Den ny litteratur var formet efter vestligt forbillede, da en stor del af Kinas tænkere på det tidspunkt var uddannet i udlandet. Men det forhold – at man skulle redde Kina fra vestlige kolonimagter ved at importere vestlig litteratur og teknologi – satte en særlig sensitivitet i spil netop over for alt vestligt: noget overlegent, men også noget truende.

Kinas moderne litteratur har helt frem til vore dage været tæt knyttet til ønsket om at ændre litteraturen og sproget fundamentalt for derigennem at redde Kina, samtidig med

at denne underliggende uro over for det vestlige jævnlige springer frem. Det radikale brud med fortiden gør altså Kinas litteratur til en relativt ung litteratur med kompleksitet og en tørst efter at bevise sit værd.

Men det har været en lang og vanskelig rejse frem mod dette måske endelige bevis på, at litteraturen nu er moden.

Litteraturens første forsøg på frigørelse blev kvalt under Maos ledelse, og under Kulturrevolutionen blev den sat helt i stå.

Først med Maos død og den efterfølgende åbning mod verden sidst i 1970'erne fik litteraturen igen lov til at løsne sig fra sin rigide rolle som bærer af et politisk budskab.

De første spirer til denne løsrivelse så man i poesien, hvor forfattere som Bei Dao søgte at skrive menneskeligt, personligt og varmt, og hvor linjer som "jeg tror på fremtiden" og kollegaen Gu Chengs "med mine sorte øjne ser jeg mod lyset" repræsenterede noget uhørt ærligt og rørende op mod den bombastiske officielle maoistiske litteratur, som var det korrekte budskab og den påtvungne sandhed, man levede under.

MO YAN ER EN AF DE BANEVÆDDE

Mo Yan debuterede i 1980'erne og har altså været med lige siden kinesisk litteratur igen kom på banen. Og derfor kan man fra officiel kinesisk side mene, at Nobelprisen i litteratur også er en anerkendelse af Kinas politik gennem de sidste 30-40 år. Andre – og måske også Mo Yan selv – har set ham som et symbol på hele den nye kinesiske litteratur, så det reelt er denne litteratur, prisen gives til.

Mo Yan er utvivlsomt en meget vigtig del af den nye kinesiske litteratur. Han var en del af den rodsøgende bevægelse, der fandt tilbage til den oprindelige kinesiske kultur – i Mo Yans tilfælde tilbage til sit ophav på landet i Gaomi i Shandong-provinsen, til den farverige kinesiske folkelitteratur og til Kinas store tænkere fra før maoismen.

Han var også en del af avantgardebevægelsen i Kina, som nytænkte sproget og bl.a. halede det absurde og voldelige ind i litteraturen under kraftig inspiration af litteratur fra Vesten.

Mo Yan er ganske vist relativt ukendt i Danmark, men han er dog en kendt figur i udlandet, og hans romaner er oversat til mange sprog. Halvonde tunger mener da også, at Mo Yans Nobelpris afspejler, at han er en af de forfattere, der er mest oversat, og at hans romaner derfor mest er et billede på en succesfuld gengivelse af en kinesisk (østlig) farvet virkelighed skrevet i et vestligt tilgængeligt sprog (magisk realisme). At han er en forfatter tilgængelig for og oversat i Vesten.

I sit hjemland står Mo Yan side om side med forfattere som Yu Hua, Su Tong, Jia Pingwa og Wang Anyi. Det er forfattere, der stadig er bosiddende i Kina, og som er officielt anerkendte og dermed en del af det etablerede kinesiske system.

Men måske vigtigst af alt er det gode forfattere, der stadig skriver, og som ikke enten forlod forfattererhvervet eller rejste ud af landet i tiden efter studenturerolighederne på Den Himmelske Freds Plads i foråret 1989.

Det tidspunkt markerer et brud i den kinesiske litteratur, og de forfattere, der fortsatte med at skrive, ændrede fokus i overgangen fra de meget idealistiske 1980'ere til 1990'erne, hvor litteraturen ikke længe havde romantisk kultstatus.

莫言：

中国当代文学并不逊色于其他国家的同时代作品，这是毫无疑问的。其实，我倒更想谈谈“莫言热”这个问题。我就希望大家把对我的热爱变成对中国当代文学的热情，把对我的作品的关注普及到中国当代文学上，把对我个人的关注普及到所有的作家身上。因为我深知，跟我同时代的写作者，他们对我真诚的祝贺我都看到了，我对他们是心怀敬意，大家都写得非常好，所以我想随着时间的发展，会有更多中国作家的作品被介绍、翻译成世界的各种语言，并且赢得广泛的读者。（人民日报 19/10）

Mo Yan:

Der er ingen tvivl om, at nutidig kinesisk litteratur er fuldt på højde med samtidig litteratur i andre lande. Faktisk vil jeg hellere tale om 'Mo Yan feberen'. Jeg håber, at de varme følelser, man har vist mig, vil blive til en passion for nutidig kinesisk litteratur, at den interesse, man har vist for mine værker, vil sprede sig til en interesse for nutidig kinesisk litteratur, og at den interesse man har udvist for min person vil sprede sig til alle andre forfattere. Jeg har læst de oprigtige lykønskninger som kolleger fra min generation har sendt mig, og jeg har virkelig stor respekt for disse forfattere. Jeg ved, at de alle sammen skriver virkelig godt, og jeg forestiller mig, at der med tiden vil blive oversat flere kinesiske værker på alverdens sprog, og at de vil få en bred læserskare.

MO YAN ER OGSÅ EN PROBLEMATISK FIGUR I KINA

Mo Yan klarede denne overgang og står i dag som en central figur med 30 års produktion af skelsættende litteratur bag sig. Derfor er han – uanset hvordan man betragter ham – en vigtig forfatter i Kina. Men selv i hjemlandet er det ikke alle, der ser på ham med positive øjne.

Mo Yan gik ind i det kinesiske militær, da han var 20, og det er inden for det system, han har modtaget sin uddannelse og skrevet de fleste af sine romaner. Han er desuden medlem af Kommunistpartiet.

Officielt optræder han meget loyalt over for Partiet, og nogle mener derfor, at man må skelne mellem forfatteren og forfatterskabet: Forfatterens politiske holdninger behøver ikke at gøre ham til en dårlig forfatter.

Andre forsvarer Mo Yan med, at man godt kan holde sig inden for et system, som man i bund og grund ikke synes om, for dermed at bevare muligheden for at skrive og blive udgivet. For det er via sin litterære skarphed, at en forfatter som Mo Yan bliver i stand til at beskrive og kritisere systemet og hjemlandet.

Og måske har Mo Yan fundet det vigtigste at udgive sin litteratur og fremstille sit syn på virkeligheden end at bringe mere radikale synspunkter frem og dermed gøre det vanskeligt at få sine bøger og andre skrifter udgivet.

Det bakkes op af hans selvvalgte forfatternavn Mo Yan, der betyder 'Ikke tale' eller 'Hold mund'.

EN KRITISK LITTERATUR PÅ KANTEN AF CENSUR

Det interessante er, at Mo Yan trods sin tilsyneladende loyalitet over for Partiet i høj grad har kritiseret det kinesiske samfund og Partiet gennem sine romaner. Hvor Mo Yan personligt stiller op for Partiet – senest med en håndskrevet kopi af en tale af Mao Zedong – synes hans litteratur ikke at følge nogle officielle retningslinjer, og den bevæger sig hele tiden på kanten af censuren.

Hans sprog er voldeligt, absurd, kødeligt og maskulint, og det strømmer i store udladninger, hvor det er svært at fastslå nogen endegyldig betydning.

Hans seneste roman Frø (Wa) fra 2009, der vandt Kinas prestigefyldte Mao Dun-pris sidste år, er en kritisk fortælling om konsekvenserne af Kinas et barns-politik. Histori-

en fortælles gennem en jordemoder, der med tiden ikke længere bringer børn til verden, men udfører aborter for at støtte op om Partiets politik. Bogen er ifølge Mo Yan en hyldest til livet og tydeligvis en kritik af systemet.

Et andet eksempel er en tidligere udgivelse, romanen Vinland (Jiuguo) fra 1992, der kredser om korrupte embedsmænd og en kultur, der hylder druk og frås.

Mo Yans måske mest kendte roman er De røde marker (Honggaoliang) fra 1987. Bogen er en beskrivelse af en familieklaus voldssomme historie under krigen mod japanerne genfortalt af en ung mand under Kulturrevolutionen. Den gengiver mundtlige fortællinger fra Mo Yans hjemegn i Gaomi, og den blev filmatiseret af Zhang Yimou og vandt Sølvbjørnen i Berlin i 1988.

Mo Yan har et stort forfatterskab bag sig, og han balancerer på en gang inden for Partiet med sin officielle støtte og uden for med sine ukontrollable romaner, der kommenterer kritisk – og intelligent – på det kinesiske system.

Mo Yans kritisk realistiske samfundsbilleder og hans kraftfulde sprog ses i Kina som den vægtigste grund til, at han nu modtager Nobelprisen i litteratur. Hans læsere møder en absurd verden af druk, død, hor, vold, frås og udladninger af vildskab. Sult og ensomhed er hverdag for romanernes hovedpersoner, og de afspejler meget godt den virkelighed, Mo Yan selv er vokset op under.

Guan Moye, som Mo Yan i virkeligheden hedder, er selv fjerde barn i en stor søskendeflok hos en bonde, der blev klassificeret som rig middelklassebonde. Derved var han tæt på at blive regnet som klassefjende. Han er født i 1955 og har gennemlevet Det Store Spring Fremad, den følgende hungersnød og Kulturrevolutionens absurde politiske budskaber.

Bøgerne giver et indblik i en rå virkelighed, som er en reel del af den kinesiske historie op til i dag. De sidste godt hundrede år har været en voldsomt kaotisk og absurd periode, hvor sult, vold, død, mangel på muligheder og påtvungen tavshed har været hverdagen for mange.

Og det er ved at give stemme til det lag af Kinas historie, at Mo Yans litteratur kommer til sin ret.

Men Mo Yans måske største landvinding er, at han har vundet sproget tilbage fra de maoistiske slogans efter mange års fatal mangel på at kunne beskrive den eksisterende virkelighed. Det er her, den nye litteratur efter Mao måtte kæmpe sin vigtigste kamp, og måske er det også en af grundene til, at en sådan litteratur i dag ikke ønsker at være eksplicit politisk: Forfattere som Mo Yan er vokset op med maoistiske slogans og kender de farer, der ligger i et fladt sprog, som bryster sig af at være sandt.

Mo Yans sprog er i dag personligt, voldeligt og levende. Det nægter at lade sig styre. Og det er en stor sejr for den kinesiske litteratur, der startede fra et nyt nulpunkt, da Mao, Østens Røde Sol, gik i graven i 1976, og den enkelte igen skulle finde sin stemme. I denne sproglige tilbagevinding er Mo Yan en central skikkelse og også derfor en værdig modtager af Nobelprisen.

I Kina håber man, at prisen kan give et boost til den kinesiske litteratur. Ikke bare i forhold til dens udbredelse uden for landets grænser, hvor man måske vil se mere kinesisk litteratur oversat og ikke i så høj grad fokusere på prædikaterne 'forbudt' eller 'eksileret'.

Men også i hjemlandet, hvor Nobelprisen kan være med til at vise, at Kinas litteratur faktisk er sin opgave voksen, og at den derfor også er værd at skrive og at læse.

The Nobel Prize in Literature for 2012 is awarded to the Chinese writer Mo Yan *“who with hallucinatory realism merges folk tales, history and the contemporary”*.

Så lakonisk lød pressemeddelelsen fra Svenska Akademien. Læs mere om Mos forfatterskab og hør et interview med ham på kinesisk. Da han fik nyheden om Nobelprisen, ville han fejre det ved at spise dumplings!

nobelprize.org

 Michael Rudolph

DOBBELTSPECIALIST I KINA

Interessen for at lære kinesisk er stærkt voksende. Fx viste det sig, at en af de nyere videregående uddannelser, negot i kinesisk på Syddansk Universitet, i år kunne tiltrække over 40 kvalificerede ansøgere mod 30 studerende året før.

Michael Rudolph, der er professor ved uddannelsen, giver her et rids af, hvad det helt særlige er, som uddannelsen har at byde på.

Indgangen til negot i kinesisk i Sønderborg.

Da Syddansk Universitet (SDU) i 2007 etablerede den nye uddannelse, negot i kinesisk, på sin allersydligste campus i Sønderborg, var der ikke den store interesse for studiet. Men det ændrede sig i 2011, da et stigende antal studerende fra Midt- og Østeuropa opdagede den nye mulighed.

Der er hovedsageligt tre grunde til, at det er attraktivt at tage til Sønderborg for at læse til negot i kinesisk:

For det første kombinerer uddannelsen to fagområder, idet erhvervsøkonomi suppleres med sprogkundskaber i kinesisk og et grundlæggende kendskab til kinesisk kultur. Dermed opfylder uddannelsen et behov på dagens arbejdsmarked, hvor arbejdsgivere ud over forretningsforståelse i stigende grad også efterspørger bestemte sprogkundskaber.

For det andet er det karakteristisk for dette som for andre studier i grænseregionen tæt på Tyskland, at hele studiet foregår på engelsk (og selvfølgelig på kinesisk, hvad de relevante forløb angår). Det har den fordel, at man ikke behøver være flydende i dansk, og det er med til at gøre studiet attraktivt for studerende fra andre europæiske lande. Den sekundære litteratur i de økonomiske fag er på engelsk og beskæftiger sig normalt med det globale marked i et mere internationalt perspektiv. En anden fordel ved et engelsksproget fagmiljø er også, at det tiltrækker et stort antal kinesiske studerende, hvilket giver et attraktivt studiemiljø.

For det tredje er Sønderborg relativt set et billigt sted at bo for unge mennesker, der ønsker at studere i et skandinavisk land. Det skyldes, at leveomkostningerne er lave end i de større byer i Danmark. Oven i kø-

bet er studieomkostningerne også lave, ikke bare fordi europæiske studerende ikke skal betale for at læse i Danmark, men også fordi SDU i Sønderborg har valgt at betale de temmelig høje studieafgifter i Kina for det tredje studieår, der skal tages som et studieophold i Kina.

Det skal dog siges, at over en tredjedel af de studerende kommer fra Danmark.

STUDIEOPBYGNING

En negot i kinesisk kombinerer to meget forskellige fagområder, nemlig erhvervsøkonomi og kinesisk sprog og kultur, og de studerende bruger cirka halvdelen af tiden på hvert. Erhvervsøkonomi dækker over fag som makroøkonomi, mikroøkonomi, statistik, matematik, erhvervsjura og global marketing.

Disse fag udbydes ikke af Det Humanisti-

ske Fakultet, som en negot i kinesisk ellers hører under, men af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, der i Sønderborg er repræsenteret ved Institut for Grænseregionsforskning. Her tilbyder man bl.a. undervisning i rent erhvervsfaglige emner som fx business administration. Når en negot-studerende følger kurser i erhvervsdelen, sker det derfor ofte på hold sammen med studerende fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.

De fag, der vedrører kinesisk sprog og kultur, udbydes af Institut for Design og Kommunikation, der hører ind under humaniora. I øjeblikket har fem medarbejdere ansvaret for uddannelsen i kinesisk sprog og kultur: to fastansatte professorer, en gæsteforsker fra Kina, en ph.d.-studerende og en kinesisktalende undervisningsassistent.

Selvom der er tale om et BA-studium, er det normeret til fire år pga. kravene til sprogdelen.

Kinesisk adskiller sig fundamentalt fra et hvilket som helst europæisk sprog i både struktur, udtale, skrift og kulturel baggrund. Derfor har det været nødvendigt at forankre indøvelsen af kinesisk i et intensivt forløb, der både omfatter daglig træning i sprogfærdighed og daglige øvelser i grammatik, skriveøvelser og egentlige timer i kultur- og samfundsforhold. I løbet af de første fire semestre har de studerende derfor typisk 10-12 ugentlige timer alene på den kinesiskrelaterede del.

Grundkurset, der bruges til at lære kinesisk efter på SDU, er New Practical Reader, et undervisningsmateriale udviklet af Beijing Foreign Language and Culture University. Det har en ligelig vægtning af de fire grundlæggende sproglige kompetencer: at lytte, at tale, at læse og at skrive samtidig med, at det har et stærkt interkulturelt fokus.

Den intensive træning betyder, at de studerende på de to første år lærer omkring 1600 kinesiske skrifttegn (de lærer 1000 mere på tredje år under studieopholdet i Kina). Da det sprogmateriale, der bruges i undervisningen på de første to år, er udarbejdet i overensstemmelse med retningslinjerne for kinesiske sprogfærdighedsvurdering, får de studerende et grundlag, der gør dem i stand til at kommunikere flydende i hverdagsituationer eller - hvis de fortsætter studiet - gør dem i stand til at bestå den kinesiske sprogfærdighedstest HSK, som giver dem

mulighed for at få stipendier til fortsatte studier i Kina.

Hvis de studerende efter de første fire semestre har opfyldt alle de krav, der stilles gennem universitetsgraderingssystemet ECTS, kan de tage til Kina i et år for at studere på et af de universiteter, som SDU samarbejder med, enten Beijing Foreign Studies University i Beijing eller Donghua University i Shanghai. Da både livet og kulturen i de to byer er meget forskellig – også ift. erhvervslivet – får de studerende muligheden for selv at vælge.

I løbet af året følger de studerende på den ene side almindelige sprogkurser, på den anden side også kurser i historie, kultur og erhverv. Alle kurserne på de kinesiske partneruniversiteter er udelukkende på kinesisk, hvad der normalt er en kæmpe udfordring for europæiske studerende. For at sikre et godt udbytte af undervisningen bliver de studerende testet lige efter ankomsten, så de placeres på deres aktuelle niveau.

I løbet af andet halvår er der mulighed for at komme i praktik i en virksomhed eller i en institution. Nogle praktikophold kan virkelig være både spændende og inspirerende, men også meget effektive i forhold til at lære sproget. I 2010 fik studerende fra SDU fx chancen for at arbejde som kulturambassadører for Danmark under Expo i Shanghai. Andre mu-

ligheder kan være at arbejde for rejsebureauer eller studieudbydere fx som koordinator eller at hjælpe firmaer med at markedsføre produkter på det kinesiske marked, som en studerende gjorde i 2011.

Efter et studieår i Kina vender de studerende normalt tilbage til Sønderborg for at afslutte deres bachelor. Ud over at skrive deres BA-opgave om et kulturelt eller økonomisk emne vedr. Kina skal de også tage et eller flere mere erhvervsrettede kurser som fx international økonomi.

I den kinesiske del af studiet er de to centrale kurser på fjerde år dels interkulturel kommunikation, dels forhandlingsteknik. Blandt de emner, der undervises i og diskuteres her, er forskellen mellem kinesisk og vestlig tankegang. Desuden den specielle kinesiske forhandlingsteknik, der udspringer af sociokulturelle træk som kongfuzianistiske værdier og daoistiske strategier, men især også af hvad man kalder den særlige 'kinesiske forudsætning' - landets særlige forhold (guoqing på kinesisk).

På disse hold er bøger og undervisning hovedsageligt på kinesisk, og det forbereder de studerende på at forhandle direkte med kinesiske partnere, idet de både kan kinesisk og har god forståelse for de kulturelle traditioner.

Studerende i kinesisk og studerende i negot i kinesisk spiller et skrifttegnsspil sammen.

En studerende i færd med at markedsføre varer i Kina.

VIL DU VIDE MERE?

Læs mere om negot i kinesisk eller som det retteligen hedder for et studium udbudt på engelsk: BA in Business, Language and Culture (Chinese)

sdu.dk/en/information_til/studerende_ved_sdu/din_uddannelse/bachelor/negot_i_kinesisk

HVAD SIGER DE STUDERENDE:

"Oprindeligt ville jeg kun tage en videregående uddannelse i økonomi, men efter en rygsækstur til Kina opdagede jeg de store kulturelle forskelle, der er i Kina, og mellem Kina og os. Desuden er der også det aspekt, at fremtidsudsigterne er lyse for Kina, et land, som er ved at blive en økonomisk verdensmagt, og hvor udviklingen sker i et højere tempo end noget andet sted på jorden. Kina ER fremtiden, og det er mit ønske at være en del af den fremtid.

Studiet her er en fin kombination af på den ene side kinesisk sprog og kultur og på den anden side en del økonomiske fag. Den blanding vil gavne os i en situation, hvor vi skal arbejde for firmaer, der handler på det kinesiske marked.

Vores studium starter helt fra bunden af. Der kræves ingen forudsætninger, selv om en interesse for Kina og kinesisk levemåde naturligvis hjælper på motivationen på den lange bane!

En anden stor motiverende faktor er det 'afbræk', vi har på studiet efter to år, hvor vi tager til Kina for at forbedre vores færdigheder, når det gælder at tale og skrive kinesisk. Her får vi også chancen for i praksis at udforske det kinesiske samfund.

Det vil forhåbentlig give os nogle ny kontakter på det kinesiske marked, som vil hjælpe os i karrieren fremover."

Rasmus Tranberg Andersen, 2011

En ikke uvæsentlig del af studiet handler om studiemiljøet. Ud over jule- og afslutningsfester arrangeres der i årets løb en række uformelle sammenkomster, som bringer de studerende sammen og øger deres studiemotivation. Et godt eksempel er 'tandemmøder', hvor de vestlige studerende bliver præsenteret for en kinesisktalende person på deres egen alder, som ofte også blive deres tutor.

For at give de studerende en større viden om kinesisk kultur og samfundsforhold vises der kinesiske film og dokumentarer, og lærare fra andre universiteter bliver inviteret til at holde foredrag eller lede en workshop.

I juni blev fx også The 9th Annual Conference of the European Association of Taiwan Studies (EATS) afholdt i Sønderborg. 70 internationale gæster fra hele verden deltog i konferencen, og det var en stor kilde til inspiration.

PERSPEKTIVERNE

Fra 2012 har man etableret en særlig mulighed for de studerende, der har taget kinesisk på A-niveau i gymnasiet. Da de jo allerede har et grundlæggende kendskab til kinesisk

sprog og kultur, kan de afslutte en negot i kinesisk på bare tre år.

Når man har taget sin bachelor, er det muligt at fortsætte studierne med et to-årigt kursus, så man kan tage en master i Business, Language and Culture (Chinese). Ud over fag som kinesiske samfundsforhold, kinesisk politik og interkulturel forretningsledelse (alle tre kurser er allerede delvist dækket under faget kinesisk, men udbygges) er tre kernekurser obligatoriske: International Marketing Management, Organizational Marketing and Strategy så vel som Business Environment.

En del af det andet år på masteren kan tages i Kina, også i form af et praktikophold, som den studerende kan få godskrevet efter ansøgning til studievejlederen i negot i kinesisk.

Kinesisk er det nyeste tiltag inden for negot-studiet, som i over 25 år har uddannet specialister i økonomi, sprog og kultur. Det afspejler et nødvendigt – også uddannelsesmæssigt fokus på Kina, der er en af de ledende magter i den globaliserede økonomi.

EN SÅKALDT GRUNDBOG

Allerede når man ser forsiden af *Kina – en grundbog i politik og økonomi*, får man en lumsk mistanke. Her ses en af Kinas mest ikoniske bygninger, Shanghai World Financial Center. Men en bog udgivet i 2011 burde have haft et mere aktuelt billede end højhuset under konstruktion. Det stod færdigt i 2008. Det kunne for nogle være en pointe i forhold til at illustrere et land på vej op, men sammenholdt med niveauet i resten af bogen understreger det blot en sløset hånd.

Det er nemlig desværre en bog præget af fejl og mangler.

Bare for at tage et af de grelle eksempler:

Kortet over Kinas politisk-administrative inddeling, figur 1.2, s. 13. Der står: "I dag består Kina af 32 administrative enheder, hvoraf 22 er egentlige provinser, fem er såkaldte autonome regioner, fire særlige byenheder samt de særlige administrative regioner Hong Kong og Macao".

Det første er den interessante sammenstilling – 22 + 5 + 4 er 31. Skulle man tage Hongkong og Macao med er det 33. Men det er nu nok den ekstra provins Taiwan, der spiller ind. Taiwan – Republikken Kina – er ganske vist ikke med på kortet her, det er den til gengæld uden videre dikkedarer på kortet over Kinas naturressourcer på s. 14.

Så er der nævnt fem autonome regioner. Det er sådan set godt nok, der er bare kun markeret tre på kortet ... I en dansk sammenhæng er det måske heller ikke videre brugervenligt at skrive Nei Menggu ved Det Indre Mongoli, helt uden forklaring. Men det er dog bedre end en af de nyere provinser Hainan, der er blevet til Haipan.

Op allerværst er det gået for provinsen Guizhou, der er blevet helt og aldeles udraderet. Det har dog så haft den fordel for Hunan, at omkalfatringen af kortet har givet den ellers så landfaste provins adgang til havet!

Der er nok at harcelere over, men det triste er, at kortmaterialet som sådant er for ringe. Der er fx ikke et geografisk kort over Kina,

derimod er et stort kort brugt alene til at vise forløbet af de tre vigtigste floder.

Hvis man griber fat i et andet hjørne, så er litteraturlisten med forslag til yderligere læsning umådelig tyndbenet (ni titler). Der er heldigvis efterhånden meget godt at henvise til, også på dansk. Et meget relevant værk kunne have været Mette Halskov Hansen og Stig Thøgersen *Kina – individ og samfund* fra 2008. En nok så god bog. Det er også underligt i 2011 at støde på en lærebog uden en eneste henvisning til internettet.

Men det er måske afledt af, at der ikke er brugt ret mange kilder. Faktisk er det sådan, at man igen og igen kan se en generel henvisning til the usual suspects – de samme 2-3 værker. Fx for historieafsnittene Chesneaux, Le Barbier og Bergère *China from the 1911 Revolution to Liberation*. Sådan set en god bog, men altså fra 1977, og så brugt som eneste kilde. David Favrholtts *Kinesisk filosofi* er også brugt i lange passager, men i udgaven fra 1970. Mange faktabokse er bare baseret på Den Store Danske Encyklopædi. Osv.

Hvad den slags betyder i praksis kan fx ses i boks 5.10 Hvad er WTO?, hvor den eneste nævnte kilde er "Kina er passive i WTO. P1 Orientering, 11. december 2006". Måske ikke uden grund, at fremstillingen her er noget mekanisk og firkantet. For ikke at tale om ret så forældet.

Indekset er heller ikke særlig godt. Man kan fx ikke slå op på Zhou Enlai. En forklaring kunne selvfølgelig være, at han ikke lige figurerer i bogen. (Selv hvor han er med på et foto sammen med Mao, er han den ukendte mand til højre). Det gør menneskerettighederne dog (s. 104-05), men det får dem ikke med i indekset. Når man tænker på, hvor om diskuterer netop det emne er, så kan det undre, at det ikke er taget mere grundigt under behandling.

"I juni 2001 underskrev lederne fra Kina, Rusland, Kasakhstan, Usbekistan, Tadsjiki-

stan og Kirgisistan en aftale om at bekæmpe etnisk og religiøs ekstremisme samt at styrke de handelsmæssige forbindelser. Det var et led i Kinas fortsatte 'fredeliggørelse' af forbindelserne til omverdenen, således at de politiske konflikter ikke skyggede for den fortsatte økonomiske udvikling" (s. 86).

En noget lakonisk skildring af den potentielle krudttønde i Xinjiang og håndteringen af de muslimske oprørsbevægelser. Problemstillingen med de etniske mindretal er lige ridset op andetsteds, men står her aldeles uformidlet.

Forfatteren Peter Nedergaard er professor i statskundskab ved Københavns Universitet. En flittig mand, måske for flittig. *Kina – en grundbog i politik og økonomi* kunne i hvert fald have haft godt at være gennem vridemaskinen er gang eller ti mere. Der er naturligt nok også gode punkter og perspektiveringer, men slutresultatet er en bog, der burde trækkes tilbage.

Forlaget Systime er ellers kendt for en høj standard, så det er også af den grund uforståeligt, at en bog så skæmmet af fejl og mangler har kunnet blive udgivet i dagens Danmark.

Der er – heldigvis – en stigende interesse for seriøs og faktuel viden om Kina.

Det behov skal bare opfyldes på en helt anderledes ordentlig måde.

PS En såkaldt grundbog? Det skyldes, at ordet "såkaldt" går igen og igen og igen i bogen. Sjusket sprog.

Peter Nedergaard

Kina – en grundbog i politik og økonomi
Systime 2011. 275 kr.

KUNSTEN AT GLEMME

For nogle år siden stødte jeg i et af de statslige kinesiske medier på en artikel om 1989. "Når vi tænker tilbage, er der ligesom en skygge over året 1989," proklamerede artiklen åbenhjertigt, så jeg spærrede øjnene op.

Er det nu, man vil til at tale åbent om Den Himmelske Freds Plads, demonstrationerne, kravet om demokrati og alt det andet, som gør "Kinas 1989" til et uforglemmeligt år? Men nej, intet af dette blev nævnt med et ord.

Ifølge artiklen var problemet med 1989 økonomisk: Væksten var ikke så høj som i de omkringliggende år, og inflationen var temmelig slem. Behændigt dribledede artiklen sig igennem 1989 uden at nævne den "tibetanske intifada", studenter- og demokratibevægelsen i april, Gorbatsjovs besøg i maj og den blodige undertrykkelse i juni af, hvad der var på vej til at blive en folkelig opstand mod Kinas Kommunistiske Partis regime.

For en sikkerheds skyld blev der heller ikke nævnt andre navne end Deng Xiaopings; den "liberale" Zhao Ziyang, der blev afsat som partichef i forbindelse med krisen i 1989, blev selvfølgelig ikke nævnt, men ikke engang hans efterfølger, som blev indsat under kupplignende omstændigheder, apparatmanden Jiang Zemin, fik sit navn i avisen i denne omgang, af frygt for at det skulle vække nogle dårlige minder.

Artiklen konkluderede, at det der var i vejen med 1989 var, at Deng Xiaoping endnu ikke havde fremsat sine forløsende ord om fortsatte økonomiske reformer – de kom først i 1992, under den berømte "Rejse til Syden". Afsluttende blev læserne bedt om at forstå, at i 1989 var "tiden endnu ikke moden" til yderligere liberaliseringer.

En fantastisk opvisning i officiel glem-somhed!

Men hvordan ser det egentlig ud hos kineserne privat? Er der sket en tilsvarende "redaktion" af begivenhederne i 1989 i almindelige menneskers hoveder?

De unge ved generelt ikke noget om 1989, så den officielle glemsel virker altså. Men

hvorfor hører de unge så ikke om begivenhederne fra deres forældre?

I den taiwanesiske forfatter Chan Koonchungs roman *De fede år*, som er sat i Beijing år 2013, har de fleste kinesere tilsyneladende glemt alt om en bestemt måned, nemlig februar 2011, den måned hvor både verdensøkonomien og specielt Kina oplevede kaos og kollaps.

Krisen fik i Kina lov til at udvikle sig indtil det punkt, hvor bybefolkningen taknemligt bød regimets militær velkommen i håb om, at det kunne genoprette ro og orden.

Efter hærens indmarch i byerne blev al information om den urolige periode fjernet fra alle medier såsom radio/tv, aviser og internettet, men tilsyneladende er de ubehagelige erindringer også blevet slettet fra kinesernes hukommelse, bortset fra hos nogle få systemkritiske mennesker, der betragtes som psykisk syge.

Det store flertal er derimod i kronisk højt humør. Kinas vækstrate er igen kommet op i det tocifrede område, Kinas rolle i verdensøkonomien er blevet endnu mere central, og der er en udpræget eufori i det økonomiske liv.

Bogen handler om "jagten på den forsvundne måned": Hvad skete der egentlig? Hvad er den autoritære ledelse ude på? Og hvorfor er de fleste folk påfaldende optimistiske med hensyn til deres egen og nationens økonomiske fremtid?

"Heltene" er først og fremmest "gamle Chen", en humanistisk og tænksom forfatter født i Hongkong og statsborger på Taiwan, men fast bosiddende i Beijing gennem mange år. (Nøjagtigt som Chan Koochung selv. Der gøres ikke ret meget ud af fiktionaliseringen i romanen, hvis "2013" på stort set alle punkter ligner Beijings nutid.)

Hertil et par utilpassede marginale eksten-sener, især Lille Xi, Chens gamle flamme, tidligere demokratiforkæmper og nuværende internetaktivist, samt et af medlemmerne af den øverste kinesiske magtelite.

Partilederen bliver i sidste del af romanen kidnappet af den lille gruppe, og gennem et langt natligt forhør kommer det endeligt frem, hvad der skete i 2011, hvorfor der er en sådan økonomisk optimisme i befolkningen, og hvorfor ingen tilsyneladende kan huske, hvad der skete i februar 2011.

Som roman betragtet er *De fede år* så kikset, at det næsten er komisk. Du har formodentlig allerede gættet plottet (hvis ikke, så tænk på vand, drikkevand), og personerne er pap-skiver.

Bogens dramatiske højdepunkt, eller det der skulle have været det, nemlig partilederens "tilståelse" i løbet af en lang nat, består i en 53 sider lang monolog, hvor partilederen ubesværet opremser statistikker og facts nok til en hel bog i sig selv.

Og så er der alligevel en krølle på historien, en "mild" overraskelse for den tålmodige læser til allersidst, som jeg hermed spolerer: Det viser sig nemlig, at den udbredte glemsel, hvad angår den "forsvundne måned", ikke er et resultat af det der med drikkevandet. Regimet har selvfølgelig gjort alt, hvad der var i dets magt for at slette februar 2011 fra den kollektive erindring, men det ville i sig selv ikke være nok.

"Tro ikke, at vi kan kontrollere alting. Der sker mange ting, som vi ikke har forudset. Vi havde aldrig drømt om, at den måned, I snakker om, ville forsvinde fra folks hukommelse," afslører partilederen.

Pointen er, kineserne selv ønsker at glemme: "Hvis ikke det kinesiske folk selv havde ønsket at glemme, kunne vi ikke have tvunget dem til det," lyder partilederens deprimerende konklusion i slutningen af bogen.

Nej, som roman er *De fede år* ikke ret meget bevendt. Det kan læseren lige så godt droppe fra starten og i stedet læse bogen som en form for psykologisk analyse af den nuværende politiske elite i Kina. Det er usædvanligt relevant netop for tiden, eftersom Kina dette efterår står foran en af de hver-femte-

Chan Koonchung
De fede år

Oversat af Poul Bratbjerg Hansen
Gyldendal 2012 - 346 sider. 350 kr.

årlige partikongresser, hvor en ny ledelse for Partiet og regeringen skal på banen.

Og bogens kidnappede partileder er faktisk ikke uinteressant. Kynisk og desillusioneret, javel, men samtidig udstyret med en "særlig kinesisk form for idealisme". Han har i virkeligheden ikke noget mod demokratiske reformer, han ser bare klart, at det store flertal af befolkningen slet ikke er parat til det.

Han ønsker oprigtigt økonomisk fremgang for den almindelige kineser. Han er ikke noget uhyre, og Chan Koonchungs "gamle Chen" kan faktisk godt forstå ham.

Til dels.

Bogen er udgivet i Hongkong og på Taiwan (plus i en række oversættelser til andre sprog), men ikke i Folkerepublikken Kina, hvor man er nødt til at downloade den ulovligt eller købe den under disken, hvis man vil læse den. Men normalt sikrer en bogs status som "forbudt frugt" i sig selv en vis opmærksomhed og læserinteresse i Kina.

Og Chan Koonchung lever fortsat sit stille og rolige liv i Beijing uden at være blevet generet af nogen myndighed på grund af romanen. Måske myndighederne også kan forstå Chan Koonchung?

I alt fald til dels.

Bagefter kan man så fundere over titlen. Det kan næsten ikke være et tilfælde, at bogen hedder praktisk taget det samme som en selvbiografi udgivet i 1989, den amerikanske sinolog George N. Kates' erindringer *The Years that Were Fat*.

Det er en skildring af Kates' behagelige og interessante liv i Beijing 1933-1940, hvor han boede i Den Forbudte By, og hvor han bestræbte sig på at genskabe den klassiske lærde elites forsvundne livsstil i sit eget liv og forstå essensen i den kinesiske kultur.

Parallerne til Chan Koonchungs livsbane er påfaldende. Men stadigvæk: Hvad mon pointen er?

PARTIET, PARTIET FREM FOR ALT ...

Det andet bind af Li Kunwus tegnede selvbiografi *Et kinesisk liv* starter præcis, hvor det første bind sluttede, nemlig i dagene umiddelbart efter formand Maos død i september 1976.

Kulturrevolutionen havde spredt Lille Lis familie for alle vinde, og i 1976 var status, at Lille Li selv var almindelig soldat i Folkets Befrielseshær, faren langtidsinterneteret i en "7. maj kadre-genopdragelsesskole", moren knoklede på fabrik (med at fremstille sørgebånd i forbindelse med begravelsen af Mao Zedong, blandt andet!), og lillesøsteren befandt sig i en fjern og fattig landsby som en af de 'unge intellektuelle', altså den storbyungdom, der under Kulturrevolutionen i millionvis – og mere eller mindre ufrivilligt – blev sendt ud til landområderne for at "blive genopdraget af de fattige og lavere middelklasse-bønder".

Genforeningen af familien i årene umiddelbart efter formand Maos død er hovedtemaet for dette bind, som til fulde lever op til de store forventninger efter første.

Titlen på det første bind var *Faderens tid*, med reference både til Li Kunwus far og til den altdominerende faderfigur formand Mao. Men hvorfor har Li Kunwu og P. Ôtiè så valgt at kalde andet bind for *Partiets tid*?

Fordi historien på en måde ganske nøje følger 'partilinjens', som jo er, at Kinas Kommunistiske Parti blev ødelagt under Kulturrevolutionen og den såkaldte 'Firebandes' diktatur, for derefter at blive genopbygget i årene efter Maos død. Gamle kadre, der havde været stuvet af vejen på grund af politiske problemer eller 'dårlig klassebaggrund' (som Li Kunwus far), blev rehabiliteret og ofte genindsat i deres tidligere lederstillinger, mens Firebandens tilhængere blev udrenset af Partiet.

Et højdepunkt i *Partiets tid* er netop den unge soldat Li Kunwus ansøgning om optagelse som partimedlem, der imødekommes efter forskellige forhindringer (og Li Kunwu er stadig i skrivende stund frostat partimedlem!). Bindet slutter ved faderens dødsleje i 1980, hvor den gamles sidste ord til sønnen er "Partiet, Partiet frem for alt ..."

Ind imellem ligner det tyk propaganda, som når reaktionerne på nyheden om arrestationen af Maos enke og de andre tre medlemmer af Firebanden i oktober 1976 beskrives: "En berusende følelse af frihed bredte sig. Folkets begejstring var uendelig stor, og det blev de lykkeligste dage, jeg kan huske."

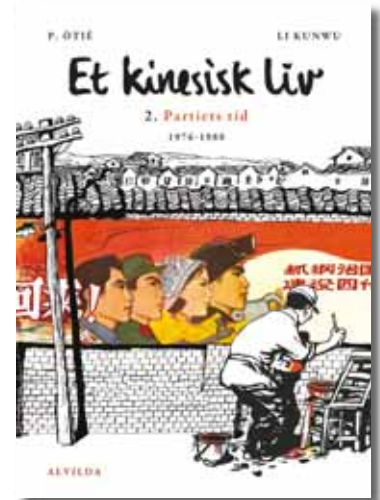
Men det er ikke så mærkeligt, for fra barnsben havde Li Kunwu haft god gavn af sine tegneevner, som han uden tøven har stillet til rådighed for den til enhver tid dominerende politiske linje. Under Kulturrevolutionen tegnede han karikaturer og vægaviser, og som ung soldat tegnede han karikaturer af Firebanden, hvilket skaffede ham placering i Folkets Befrielseshærs propagandaafdeling og sidenhen jobbet som tegner ved Yunnan Dagblad.

Det er faktisk netop denne loyalitet, der gør værket så interessant, fordi Li Kunwu for os er et historisk vidne, og et meget ærligt og opmærksomt vidne.

Der er ikke antydning af dissident i ham, og det giver os et sjældent kig ind i sjælen hos en from partisoldat. Som under den komplicerede optagelsesproces til kommunistpartiet, hvor unge soldat Li sladrer til den politiske kommissær om bedstevennen Dequan, der også ansøger om optagelse i partiet, på grund af Dequans – relativt uskyldige – erotiske oplevelser.

I et flash forward springer beretningen frem til 2007, hvor den modne Li Kunwu, ved rattet i en moderne bil, fortæller sin søn om hændelsen. – Jamen dog! Fik du ikke dårlig samvittighed? spørger sønnen, og Li Kunwu svarer: "Overhovedet ikke. Dequans ... opførsel var uforenelig med alle vores værdier på den tid! I alt fald uforenelig med Partiets værdier! Så der var ikke nogen som helst grund til ikke at angive ham."

Uanset seksualmoral slipper den unge Li ikke for selv at opleve både forelskelsens sødme og kærlighedens kvaler. Da han i 1978 bliver udstationeret på en af hærens landbrugsproduktionsenheder i et meget fattigt landområde, møder han den lokale urtelæges kønne unge datter, og skildringen af de unges famlen sig frem er rørende. Siden bliver hun

Li Kunwu og P. Ôtiè

Et kinesisk liv 2

Partiets Tid – 1976-1980

Oversat til dansk af Francois-Eric Grodin

Forlaget Alvilda 2012

256 sider. 300 kr.

gift med en grov og ubehagelig mand, og unge Li bliver ufrivilligt vidne til en voldtægt på lillesøsteren.

I afslutningen af bindet sørger lillesøsteren for at introducere ham for en medicin-studerende veninde, og de to unge begynder straks at udsørge hinanden om deres revolutionære idealer; de passer tydeligvis perfekt sammen!

En af de store kvaliteter ved Li & Ôtiès tegnede livshistorie er dens øje for den materielle kultur. I hver enkelt tidsperiode præsenteres vi i tegningerne for hverdagens redskaber og brugsgenstande i netop den periode. Med næsten museumsagtig omhu er det samtidens politiske slogans, som gengives på plakater i tegningerne, gavmildt transskriberet og oversat i fodnoter.

Allerbedst er nok Li Kunwus skildring af de etniske minoritetsfolk i det sydvestlige Kina; det har også været et af hans specialområder på Yunnan Dagblad.

Tredje og sidste bind får titlen *Pengenes tid*, og her bliver Li Kunwus "naive loyalitet" over for Partiets politik nok for alvor sat på en prøve. For i 1980'erne dukker forskellige demokratiske bevægelser op, kulminerende med begivenhederne i 1989.

Hvordan mon Li & Ôtiè vil gribe det an?

KRIMI, NU MED KINESISKE KARAKTERISTIKA

Kina er ved at rykke ind i en slags normalsfære for kriminal- og spændingsromaner. Det gjaldt for romanen *Slaverne fra Tanzhou* og nu også for denne. Lige som Simenon af og til måtte operere i Belgien, Holland eller USA, således må nu også reportere og politi og detektiver af og til omkring Kina for at efterforske og opklare et hjemligt mord eller anden forbrydelse.

Kina er blevet et almindeligt land, men de elementer, der inddrages, er stadig af den specifikke kinesiske slags. Det er børnearbejde, ekstremt uhyrlige arbejdsforhold, eller som her et barnspolitikkens og den deraf følgende forbrydelse: bortførelse af drengebørn.

Et dobbeltmord og en bevidst påkørsel i København trækker tråde til Kina. Vi følger i korte kapitler den samtidige handling og udvikling i Danmark og Kina. Denne samtidighed er efterhånden en lidt forslidt skabelon for at skabe spænding. Læseren bliver stillet op, hvor han næsten, næsten kan overskue det hele, og hvor det kan give ham en følelse af at være forud i opklaringen.

Hvad han naturligvis ikke er.

Frode Z. Olsen, forfatteren, ikke romanens efterforsker, har haft et liv i politiets tjeneste og arbejder aktuelt i Kina som forbindelsesled mellem det kinesiske og det nordiske politivæsen. Det har givet ham et unikt indblik i samarbejds mulighederne og de potentielle hurdler på tværs af kulturer og juridiske spilleregler.

Den indsigt er fortræffeligt eksemplificeret her i romanen, lige som beskrivelsen af den kinesiske etbarnspolitik, moral, rigdom og fattigdom, storsind og menneskelig deprivations. Forfatterens indsigt er indsigt, og ikke bare et udvendigt kig på Kina. Alene af den grund er romanen meget læseværdig.

Det er forståeligt, at forfatteren har villet bruge sin kinesiske viden til en ny roman med kriminalinspektør Arne Bellmann fra stati-

onen i Store Kongensgade. Forståeligt, men ikke helt vellykket.

Det parallelle kinesiske drama, som udspiller sig samtidig med opklaringen af det københavnske dobbeltmord, virker påklistret. Det er en skam.

Den bedste løsning for læseren er derfor: Læs kriminalopklaringen med den forstandsmæssige del af hjernen, og lad så de følelsesmæssige centre vækkes og lide med den sorg og pinsel, som findes i dele af den nutidige kinesiske virkelighed.

Mordenes løsning giver opklaring, men den kinesiske vinkel giver indsigt. Smerteligt ...

Frode Z. Olsen
Når dragen løfter hovedet
 Forlaget Ries 2012
 328 sider. 329 kr.

VDK-DELEGATION I KINA

Når man er fine gæster i Kina, stiller man gerne op til det, vi kalder et 'familiefoto'. Sammen med værtsfolkene grupperer man sig, og så finder man en lokalitet, der er lidt præsentabel.

I sommer sendte VDK en delegation til Kina i anledning af foreningens 60-års jubilæum. Vi havde et flot og spændende program, og i næste nummer af Danmark-Kina kan du se frem til et tema om Guizhou, en fattig provins under hastig udvikling.

I Beijing besøgte vi bl.a. Huiwen Middle School, en af de fine gamle skoler grundlagt i 1871. Her ses delegationen, og fra Danmark er vi Peer og Birte Nielsen, Grethe Lauritsen og Fabian, Torben og Julie Brink.

CPAFFC-DELEGATION I DANMARK

I oktober fik vi genvisitet af en kinesisk delegation. Ud over at besøge foreningen og være med til at fejre vores jubilæum var fokus på dansk landbrug.

Delegationen bestod bl.a. af et par specialister fra det autonome område Ningxia Hui, som sammen med CPAFFC arrangerer en landbrugskonference til næste år, og i bagagen havde de en invitation. Vi har tidligere formidlet en kontakt på det område, som er beskrevet i artiklen *Netværk og samarbejde* i nr. 96-97.

Men vore kinesiske gæster var også interesseret i at få en generel introduktion til dansk landbrug. Vi besøgte Landbrug og Fødevarer og Videncentret for Landbrug. Men vi var også så heldige at få lov til at opleve et dansk landbrug live. Billederne taler vist for sig selv.

TAK FOR STØTTE TIL: CLAYDIES

NORMANN COPENHAGEN

KINA – EN KINESISK SPROG- OG KULTUROPLEVELSE

Er du interesseret i Kina og kinesisk sprog og kultur, eller planlægger du at rejse til Kina i nærmeste fremtid? I så fald er dette kursus en rigtig god start for dig.

Forløbet tilbyder undervisning i kinesisk sprog og kultur på elementært niveau. Undervisningen giver deltageren færdigheder i at kommunikere på moderne standardkinesisk (mandarin) og fokuserer på en grundlæggende forståelse af sprog, kultur og samfundsforhold i Kina. Der arbejdes ud fra det kinesiske transkriptionssystem (pinyin), som gengiver de kinesiske tegn med latinske bogstaver.

Hver kursusgang kommer omkring emner inden for traditionel kinesisk kultur, indføring i kinesisk filosofi og historie samt rejsetips til en god ferieoplevelse. Forslag til emnevalg fra kursusedtagerene er velkomne.

Underviser er Lea Kaae Christoffersen.

10 tirsdage kl. 18-19.30

(8/1, 15/1, 22/1, 29/1, 5/2, 19/2, 26/2, 5/3, 12/3, 19/3)

Marie Belows Vej 14, Lisbjerg, Aarhus N

Pris: 300 kr.

Tilmelding: vdk@mail.dk eller tlf. 86 23 10 12 senest 17. december

Mon det nu er ind- eller udgang?

AARHUS LOKALAFDELING

GENERALFORSAMLING

Der indkaldes til
ordinær generalforsamling
mandag 14. januar kl. 19.30

Lokale B, Hovedbiblioteket,
Mølleparken, Aarhus C

Dagsorden:

1. Beretning
2. Arbejdsprogram
3. Valg af bestyrelse
og evt. suppleanter
4. Eventuelt

Vi byder på en
forfriskning undervejs.

*På gensyn
lokalbestyrelsen*

KINESISK NYTÅR

**VELKOMMEN TIL
SLANGENS ÅR**

**LØRDAG 9. FEBRUAR
KØBENHAVNS RÅDHUS**

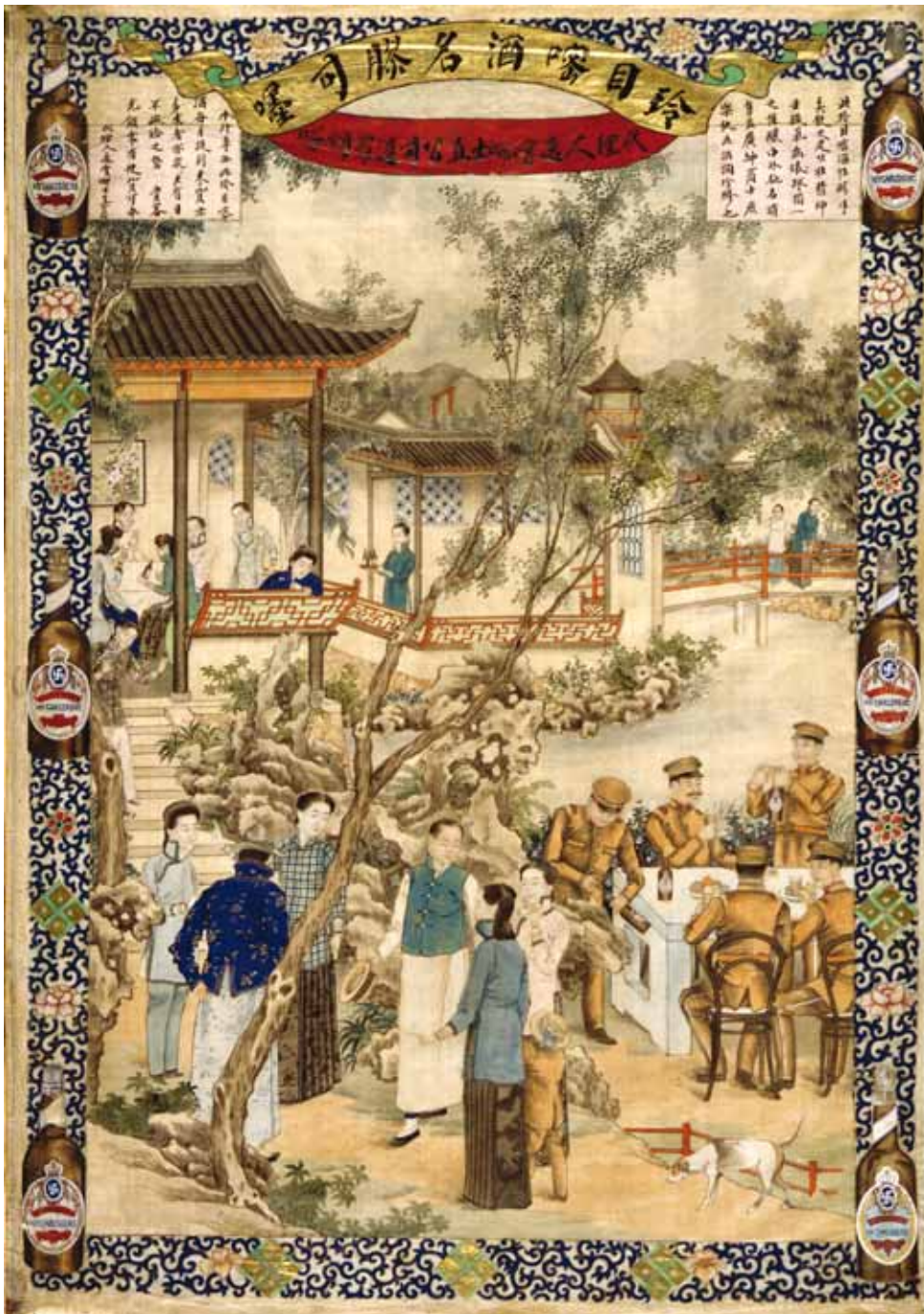
**SØNDAG 10. FEBRUAR
MUSIKHUSET AARHUS**

**HOLD ØJE MED HJEMMESIDEN
– VI UDBYDER BILLETTER
TIL DE LUKKEDE FORESTILLINGER**

Returneres ved varig adresseændring

Afsender: Venskabsforbundet Danmark-Kina, Marie Belows Vej 14, 8200 Århus N

HUSK at give os besked om flytning på tlf. 86 23 10 12 eller vdk@mail.dk

Kinesisk reklame for Carlsberg, ca. 1900

Sakset fra udstillingen "Kinesisk besøg – et kejserligt palads på Frederiksborg". Læs mere s. 10-14.

Foto: Carlsberg Arkiv

SKÅL!

I 1869 blev det første parti øl fra Carlsberg sendt til Indien og Kina. Bryggeriets grundlægger J.C. Jacobsen skrev i et brev, at han ikke forventede, at øl ville blive en efterspurgt artikel på det fjernøstlige marked, men han var meget interesseret i, hvordan øllet ville klare den lange transport til søs.

Øllet blev dog vel modtaget, og snart begyndte en regelmæssig eksport, der voksede i 1880'erne.

Den kinesiske tekst fortæller, at øl giver energi og fordriver dårligdomme.

Thomas Lyngby